

BRNĚNSKÝ LEVICOVÝ OBČASNÍK

ECHO

www.kscm-brno.cz • www.facebook.com/kscmbrno • ročník 27 • číslo 3 • 8. března 2018

VSTŘÍC X. SJEZDU KSČM

Sobota 17. února se stala jednacím dnem delegátů městské konference brněnských komunistů. Privítali mezi sebou delegaci ústředního výboru vedenou předsedou poslaneckého klubu KSČM soudruhem Pavlem Kováčikem a rovněž předsedu Jihomoravského krajského výboru soudruha Pavla Březu.

Se zprávou městského výboru navazující na podkladové materiály hodnotící činnost městské stranické organizace v uplynulém dvouletém období seznámil delegáty a další účastníky konference jeho předseda s. Martin Říha. V úvodu zprávy zdůraznil úkol konference – na základě jednání výročních členských schůzí zhodnotit činnost městské organizace a městského výboru při plnění stanovených úkolů v návaznosti na závěry přijaté IX. sjezdem strany, upřesnit úkoly pro příští období v souvislosti s konáním X. sjezdu. Konference se rovněž musí vyjádřit k výsledkům voleb a zhodnotit práci komunistických zastupitelů města i jednotlivých městských částí. Úkolem konference je rovněž projednat přípravu a podíl městské organizace na konání letošních voleb do Zastupitelstva města Brna a jednotlivých městských částí, schválit návrh volebního programu a kandidátů pro tyto volby. Je třeba se zabývat rovněž problematikou členské základny a stanovit úkoly pro příští období.

Významná část zprávy byla věnována loňským volbám do Poslanecké sněmovny, přípravě a průběhu volební kampaně i hodnocení jejich výsledků. V souvislosti s neúspěchem strany v těchto volbách a následném svolání X. sjezdu zpráva uvádí, co brněnští komunisté od sjezdu očekávají. Důraz je přitom kladen na vytvoření předpokladů pro novelizaci programu strany, přičemž změny ve vedení strany mají být provedeny z pohledu zajištění tohoto úkolu. Na to je třeba myslet při volbě delegátů sjezdu.

Zpráva kriticky zhodnotila jednotlivé oblasti stranické práce. V oblasti vnitrostranické práce bylo úsilí zaměřeno především na

naplňování usnesení poslední městské konference a přijaté politické linie. Zde sehrály nezastupitelnou roli výbory a předsedové ZO. Nadále se nepodařilo zastavit úbytek členské základny, v současné době má brněnská městská organizace 911 členů, kteří pracují v 58 základních organizacích. Problém přetrvává v přijímání nových členů, když jich za uplynulé období bylo přijato pouze 12. To vyžaduje i změny v organizační struktuře s cílem zajistit stranický vliv ve všech částech města. Zpráva ocenila práci v oblasti stranického vzdělávání, redakci občasníku ECHO, práci ideologické komise i v souvislosti s konáním akcí pro veřejnost a pořádáním Brněnského odborného semináře.

(Dokončení na str. 2)

ZA JOSEFEM KŮTOU

25. února 2018 zemřel ve věku 84 let soudruh pplk. v. v. doc. PhDr. Josef KŮTA, CSc., někdejší dlouholetý člen ÚV KSČM a jeho odborného zázemí, v němž přispěl k hodnocení událostí z listopadu 1989 u nás a k materiálu Socialismus v 21. století. Byl i dlouholetým předsedou MěV KSČM v Brně a předsedou jeho ideově-politické komise, v jejímž rámci organizoval pravidelné semináře i diskusní čtvrtky k aktuálním problémům stranické práce, vnitřní a mezinárodní situace a mnohé z nich zahajoval a uzavíral vlastními slovy včetně větších úvodních vstupů do diskusí. Byl poslancem Levého bloku (za KSČM), v několika volebních obdobích byl členem Zastupitelstva města Brna a jeho komisí a usiloval jak o další rozvoj města, tak zejména školství a zdravotnictví.

V posledních letech založil Klub společenských věd a přispěl k jeho složení z řad pedagogů z Ústavů marxismu-leninismu na vysokých školách v Brně, mezi něž patřil. Inicipoval kurzy politického vzdělávání příslušníků mladé generace i dospělých i diskusní pořady o minulosti a současnosti v životě naší společnosti.

Jen těžko je možné uvést velké množství článků a statí, které vyšly v občasníku ECHO, v Haló novinách a např. i ve Slovanské vzájemnosti, časopisu Slovanského výboru ČR, jehož byl též členem a účastníkem mezinárodních setkání a konferencí v Moskvě i v dalších slovanských zemích; v tom mu pomáhala znalost ruského jazyka, dějin i současného vývoje v Ruské federaci. Vždy se se čtenáři podělil o poznatky, které na uvedených setkáních získal. Jeho články a statí o mezinárodním dělnickém a komunistickém hnutí a postavení KSČ v něm, o vojensko-politické situaci u nás a ve světě, o příčinách rozpadu světové socialistické soustavy, o postavení Československa v období po roce 1945 v pojetí prezidenta Edvarda Beneše a v dnešní globalizované Evropě vždy vycházely z marxisticko-leninského pojetí hodnocení. V tom byl pro posluchače a čtenáře inspirující. A tak bude soudruh Josef Kůta žít v naší paměti a vzpomínkách. Rozloučili jsme se s ním 2. března v krematoriu Ústředního hřbitova v Brně.

Čest jeho práci a památce!

Karel Janiš

Vám ženám...

S prvními posly jara přichází ten nejkrásnější svátek, který se nám všem usadil v srdcích. Tím svátkem je Mezinárodní den žen. Tento svátek je uznáván mezinárodním společenstvím a jen u nás nechtějí někteří pochopit jeho význam!

Dovolte, vážené soudružky, paní a ženy, připojit se ke všem mužům a poblahopřát Vám k vašemu svátku. Přijměte poděkování za Vaši práci. Jste to právě vy ženy, které pečujete o rodinný krb a pohodu. Bez Vás by svět nebyl ničím.

Za to Vám všem díky!

Martin Říha, předseda MěV KSČM v Brně

VSTŘÍC X. SJEZDU KSČM

(Dokončení ze strany 1)

Značnou část věnovala hodnocení práce zastupitelů a jejich úsilí při naplňování volebního programu. V současném volebním období je to práce o to těžší, prosazování volebního programu je takřka neuskutečnitelné vzhledem k chování členů koalice a jejich osobním ambicím. V této souvislosti zazněla kritika vedení města například v souvislosti s organizováním tzv. Roku smíření a obdobného koketování se Sudetoněmeckým krajanským sdružením.

Byla prezentována snaha zastupitelů co nejvýrazněji přispět k dokončení procesu tvorby základních dokumentů strategického a územního rozvoje města. Zpráva rovněž reagovala na některé oblasti života města s uvedením, co se díky iniciativě našich zastupitelů podařilo prosadit. Na tomto základě byl uveden i volební program brněnských komunistů pro nastávající komunální volby.

Do diskuse se na konferenci zapojilo celkem 24 soudruhů a soudružek, 14 delegátů a 10 hostů. Diskutující se zabývali v první části kádrovými otázkami včetně požadavků na nové funkcionáře, dále otázkami v souvislosti s nadcházejícím sjezdem i jednotlivými oblastmi stranické práce. V závěru diskuse vystoupil vedoucí delegace ÚV s. Pavel Kováčik. Úvodem poděkoval za odvedenou práci, chápe nelehké podmínky. Zdůraznil, že musíme být otrlí vůči projevům antikomunismu. Poděkování, že navzdory situaci např. na sociálních sítích je tady snaha o objektivitu, jak je uvedeno ve zprávě i zaznělo v diskusích. Čeká nás znovu se sebrat, abychom byli skutečně levicovou stranou. Jen na KSČM je ta obrovská odpovědnost, nemůžeme si dovolit populismus, to by nám nebylo odpuštěno. Na MěK došlo k objektivnímu zhodnocení situace. Pracujeme a dokážeme svou práci i prodat. Jsem rád, že dokážeme vzdorovat riziku monopolu na pravdu. KSČM je názorově různorodá, je stranou, která dokáže diskutovat. Po schválení je usnesení platné a závazné. Dále reagoval na některá diskusní vystoupení.

Delegáti konference zvolili předsedou MěV KSČM v Brně s. Martina Říhu. Dále zvolili nový **městský výbor ve složení:** s. Jitka Bónová, Pavel Březa, Jaroslav Crha, Oldřich Duchoň, Václav Fišer, Antonín Gruber, Jiří Hráček, Roman Chytil, Viktor Jevsejenko, Věra Klontza, Jaroslav Konečný, Pavel Novotný, Aleš Růčka, Helena

Konference zvolila 7 delegátů krajské konference: s. Pavla Březu, Oldřicha Duchoně, Václava Fišera, Jiřího Hráčka, Věru Klontza, Aleše Růčku a Martina Říhu. Dále zvolila **7 delegátů X. sjezdu KSČM:** s. Oldřicha Duchoně, Jiřího Hráčka, Václava Fišera, Věru Klontza, Martina Říhu, Annu Štofánovou a Tomáše Vokouna. **Členy Jihomoravského krajského výboru** byli zvoleni s. Václav Fišer, Martin Říha a Aleš Růčka. **Členem ÚV byl zvolen s. Martin Říha,** který byl současně navržen ke zvolení za člena VV ÚV.

Konference rovněž schválila s. Martina Říhu jako vedoucího kandidáta na kandidátní listině KSČM pro volby do Zastupitelstva města Brna a schválila pořadí dalších kandidátů z Brna na KL. Soudruha Oldřicha Duchoně současně navrhla na kandidáta pro volby do Senátu PČR ve volebním obvodu č. 59 a soudružku Věru Klontza navrhla za kandidátku na poslankyni do Evropského parlamentu.

Městská konference mimo vlastního usnesení schválila i další obsahové dokumenty. Politickou linii městské organizace KSČM v Brně na roky 2018 – 2020 jako základní východisko pro činnost strany v Brně pro další období, dále Stanovisko městské organizace KSČM pro delegáty X. sjezdu KSČM, ve kterém městská konference zdůrazňuje proč a co od sjezdu očekává. Posledním, nikoli v pořadí, byl návrh volebního programu se kterým brněnští komunisté půjdou do podzimních komunálních voleb. Tento dokument je otevřený a městský výbor přivítá další návrhy a náměty, které napomohou, aby jeho konečná podoba odpovídala zájmům občanů města.

Aleš Růčka

Sýkorová, Anna Štofánová, Jana Urbánková, Pavel Valach, Emil Vítek, Jiří Vítek a Tomáš Vokoun. **Městská revizní komise** byla zvolena ve složení: předseda s. Jiří Dohnal a její členové s. Jiří Fazor, Alexander Fojt, Tomáš Fráňa a Milena Mihálová. **Městská rozhodčí komise** byla zvolena ve složení: s. Jana Vaisharová a členové Dalibor Matulka a Vojtěch Mišičák.

Na snímcích jsou záběry na delegáty konference. ★ V závěru diskuse vystoupil vedoucí delegace ÚV KSČM soudruh Pavel Kováčik. ★ Kandidátem pro volby do Senátu v obvodu č. 59 byl zvolen Oldřich Duchoň. ★ Na fotografii nahoře staronový předseda MěV KSČM Brno s. Martin Říha.

(foto Roman Chytil)

Politická linie městské organizace KSČM v Brně na období 2018 – 2020

Veřejná činnost

V oblasti veřejné činnosti důsledněji naplňovat strategické záměry KSČM – podílet se na vytvoření podmínek pro vznik socialistické občanské společnosti, ve které se zastupitelská účastnická a přímá demokracie vzájemně doplňují.

1. Mimořádnou pozornost věnovat přípravě voleb do Zastupitelstva města Brna, zastupitelstev městských částí, Senátu PS PČR a EU. V součinnosti se ZO a MíV vybrat s důrazem na perspektivnost, osobní schopnosti a odbornost na kandidátní listiny takové kandidáty a kandidátky, kteří spolu s volebním programem osloví voličskou základnu i další sympatizanty.
2. Důsledně se podílet na obhajování historické pravdy, bránit snahám o překrucování naší historie a prosazování individuálních a skupinových zájmů poškozujících dosaženou úroveň demokracie a mezinárodní prestiž ČR. K tomu využívat všech osvědčených i nových dostupných forem působení na veřejnost.
3. Naplňováním volebních programů přispět k jasnému vnímání našich cílů pro občana a společnost. Takovým úsilím všech stranických orgánů a organizací se zaměřit na získávání dalších sympatizantů, k podpoře programů strany a volebních programů.
4. Prohlubovat spolupráci a součinnost našich zástupců v zastupitelských sborech městských částí, města Brna i Jm kraje. Úžeji spolupracovat s poslanci, senátory, poslaneckým klubem KSČM a Euro poslanci.
5. Sjednocovat společné postupy města i kraje ve strategickém rozhodování v oblastech ÚP města Brna a ZUR JMK, řešením dopravy, sociálními programy a zdravotnictví.
6. V popředí zájmu našich zastupitelů a stranických organizací vidět řešení základních společenských otázek – právo na práci, bydlení, všeobecné sociální a zdravotní zajištění, na čisté životní prostředí, včetně práva na solidární řešení nákladovosti městské infrastruktury a služeb v oblasti kultury, sportu a dalších činností.
7. Především v tomto smyslu podporovat a rozvíjet spolupráci

se zastupitelskými kluby, levicovými spolky, národnostními menšinami a dalšími občanskými sdruženími v prosazování levicových hodnot ve společnosti, především v oblasti kultury, sportu, ekologii a dalších dle jejich činnosti.

8. Zaujímat veřejná stanoviska k aktuálním společenským a politickým otázkám, pokračovat v organizování tiskových konferencí, vydávat tiskové zprávy a stanoviska.

Vnitrostranická oblast

1. Důsledně využívat ve stranické práci a jejím působení na veřejnost stranické dokumenty, zejména program strany po IX. a X. sjezdu strany.
2. Stabilizovat členskou základnu a organizační strukturu městské organizace.
3. V organizační struktuře sledovat princip aktivní stranické organizace v každé městské části.
4. Rozšířit další formy působení na mladé levicové občany a postupně je formou seminářů, politicky motivovaných setkání a dalších akcí, či zapojením do systému stranického vzdělávání připravovat pro vstup do strany a prosazování její politiky navenek.
5. Stálou pozornost věnovat věkově starší skupině členů strany formou kontaktu s nimi ze strany ZO a MěV; ve větší míře využívat jejich podnětů pro práci městské organizace.
6. Výrazněji zaujímat stanoviska k aktuálním problémům společnosti a využít i pro informování veřejnosti možnosti dané elektronickou komunikací, webovými stránkami MěV, sociálních sítí, Echa a dalšími formami, včetně tiskových zpráv, stanovisek a tiskových konferencí.
7. Aktivněji působit na naše zástupce v zastupitelských orgánech i občanských sdruženích k vysvětlování a prosazování programu strany. Veřejná shromáždění a semináře úzce spojovat s historickými, odbornými a také pro společnost zásadními tématy.
8. Udržovat rovnováhu ve finančním zajištění činnosti ZO a MěV KSČM v Brně.

Z PRVNÍHO ZASEDÁNÍ MĚSTSKÉHO VÝBORU

První pracovní den po jednání městské konference se sešel nově zvolený městský výbor KSČM na svém první jednání.

Po projednání Organizačního řádu a Jednacího řádu MěV se věnoval kádrovým otázkám. **Zvolil s. Václava Fišera do funkce místopředsedy MěV a Výkonný výbor** ve složení: Jaroslav Crha, Oldřich Duchoň, Václav Fišer, Helena Sýkorová, Aleš Růčka, s. Martin Říha a Pavel Valach.

Městský výbor rovněž schválil ustavení svých pomocných orgánů – komisí a schválil jejich předsedy:

Komise ideově výchovné práce	– s. Jaroslav Crha
Komise vnitřního života strany	– s. Aleš Růčka
Komise levicových společenských organizací	– s. Martin Říha
Komise pro realizaci volebního programu	– s. Pavel Březa
Komise pro práci s mládeží	– s. Pavel Valach

Dále **ustavil městský operativní volební štáb**, jeho předsedou byl zvolen s. Oldřich Duchoň.

Městský výbor **vzal na vědomí složení vedení Klubu zastupitelů** – s. Emil Vítek, předseda a členové s. Helena Sýkorová, Roman Chytil a Martin Říha.

Městský výbor schválil **složení redakční rady občasníku MěV KSČM Echo**: s. Karel Janiš, Tibor Dávid a Jan Korbel, do funkce **tiskového mluvčího** schválil s. Aleše Růčku.

V další části jednání MěV schválil obsahový plán práce MěV a porad předsedů na 1. pololetí 2018.

Aleš Růčka

Komise ideově výchovné práce MěV KSČM v Brně

srdečně zve na

DISKUSNÍ ČTVRTEK,

který se uskuteční

**19. dubna 2018
v 17 hodin**

na MěV KSČM v Brně,
Křenová 67, sál v 2. posch.

Téma:

"ZÁVĚRY MĚSTSKÉ KONFERENCE"

Úvodní slovo:

**Jaroslav CRHA,
člen VV MěV KSČM Brno**

Z Brna letecky celoročně do pěti destinací

Jihomoravský kraj a město Brno dlouhodobě deklarují společný zájem na rozvoji letecké dopravy. Za tímto účelem kraj, který je v současné době jediným společníkem Jihomoravské dopravní společnosti (JDS), schválil záměr prodat městu Brnu podíl v JDS o velikosti 50% všech podílů. Následné prosincové krajské zastupitelstvo souhlasilo se založením obchodní společnosti Blue Air Moravia Transportation jako dceřiné společnosti Jihomoravská rozvojová společnost.

V této společnosti bude většinovým (65%) společníkem letecký dopravce BLUE AIR. Kraj bude mít podíl 35%. **Z brněnského letiště by se tak od letošního roku mělo začít létat do Milána, Říma, Barcelony, Bruselu a Lvova s celoročním provozem a v období červen až září do Splitu a Dubrovníku.** Ve schváleném rozpočtu pro letošní rok je připraveno 60 milionů korun, což je výrazně menší částka, než investují do leteckého spojení jiné regiony. Hejtmán Bohumil Šimek předpokládá, že tato částka bude v následujícím roce menší a ve třetím roce se očekává vyrovnané hospodaření nově založené společnosti.

Projekt s účastí Jihomoravské rozvojové společnosti a nízkokladového dopravce Blue Air jako strategického partnera počítá se zvýšením počtu cestujících z brněnského letiště o cca 130 tisíc ročně proti současnému stavu. Jihomoravská rozvojová společnost provedla průzkum trhu a zjišťovala nákladovou stránku (ceny letů do uvedených destinací) a ochotu oslovených dopravců vstoupit do společného podniku a vložit do něj investice. Ze tří oslovených do-

pravců předložila kompletní nabídku právě pouze nízkokladová společnost Blue Air. Se založením společnosti na základě principu soukromého investora již předběžně souhlasilo Generální ředitelství pro hospodářskou soutěž Evropské komise v jiném případě rozvoje leteckých linek z Letiště Brno.

Jednatel společnosti Jihomoravská rozvojová Daniel Mahovský uvedl, že cílové destinace byly vybírány na základě odborné studie německé společnosti MKMetric. Doplnil, že výhodou nabídky společnosti Blue Air je letadlo se základnou na brněnském letišti, což umožní přizpůsobit letový řád potřebám brněnských cestujících. Jakmile budou doladěny poslední detaily smlouvy s dopravcem bude možno představit letové řady, finální ceny letenek a standard palubních služeb.

Blue Air nabídl pro společný projekt letoun Boeing 737-500 s kapacitou 126 míst. V první fázi byly zvoleny jako cílové destinace s celoročním létáním Milán, Řím, Barcelona, Brusel a Lvov. Frekvence letů do Milána a Bruselu byla stanovena třikrát týdně, u ostatních jsou týdně plánovány dvě frekvence. Letový řád ale bude reagovat na aktuální změny v poptávce úpravou počtů frekvencí letů. Do Dubrovníku a Splitu se plánují lety od června do září a jejich frekvence bude upřesněna.

Společnost Blue Air je trhu od r. 2004 a momentálně se řadí mezi nejrychleji rostoucí dopravce v Evropě. Její leteckou flotilu v současné době tvoří 28 strojů Boeing 737. Dalších 18 letadel má společnost objednaných. **vž**

Ilustrační foto Tibor Dávid.

NAPLÁNOVALI MASIVNÍ ROZKOPÁNÍ ULIC

Brněnští komunisté odmítli podpořit návrh městského rozpočtu v objemu 15,9 miliardy Kč s třímiliardovým schodkem. Ten mají dorovnat úspory a nespotřebované peníze z minulých let.

V porovnání s loňským (a také předchozími roky) rokem komunističtí zastupitelé chválí v rozpočtu na rok 2018 naplánovaný dvojnásobný výdaj kapitálových investic (4,64 miliardy Kč) do budoucnosti města. Avšak kritizovali rozhodnutí radniční koalice dát většinu těchto peněz do dopravních staveb a výměny inženýrských sítí, tedy vodovodů a kanalizací pod vozovkami a chodníky. Už nyní

Brno nevymění pět cenných budov za Procházkovy stavby

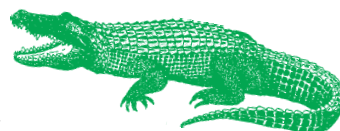
Vedení města Brna zrušilo ohlášenou výměnu pěti cenných budov v centru města s podnikatelem Liborem Procházkou za jeho stavby (cesty, chodníky, garáže) na pozemcích města, které potřebuje k plánovanému budování nového fotbalového a zimního stadionu za Lužánkami. Centrum brněnského sportu tam bylo od 20. let minulého století. Po špatné privatizaci v něm zbyl funkční už jen starý plavecký stadion.

Představitelé města dostali znalecké posudky s ohodnocením pěti budov, které chce Procházka. Společnost Deloitte Advisory odhadla jejich celkovou tržní hodnotu na 183,5 milionu korun. Na základě těchto výsledků se koalici partneri na brněnské radnici rozhodli, že požadované domy nenabídnou ke směně za nemovitosti Libora Procházky a jeho firem v lokalitě Ponava za Lužánkami. Svoji roli také hrál fakt, že jsou některé z budov zapsány do seznamu kulturních památek.

Václav Žalud, redakčně kráceno

jsou hlavní silniční tahy v Brně v ranní a odpolední dopravní špičce pro popojíždějící kolony aut jen obtížně průjezdné. Masivní rozkopání brněnských ulic v roce konání komunálních voleb, aby vládnoucí koalice dohnala alespoň některé nesplněné sliby, a to bez řádné koordinace objížděk předem děsí komunistické zastupitele i občany. Předpokládají, že povedou k dopravnímu kolapsu a hazardu s důvěrou občanů v moudré řízení chodu čtyřtatisícového města.

Např. frekventovaná, často dopravně ucpaná a kolizní křižovatka mezi městskými částmi Pisárky a Žabovřesky se promění ve velké staveniště nové části Velkého městského okruhu (VMO). Budou se bourat objekty a stavět nová estakáda silnice na sloupech pro dopravní tah VMO od Husovického tunelu přes Tomkovo náměstí, řeku Svitavu, maloměřické seřazovací vlakové nádraží až k obchodnímu domu LeRK v Rokytově ulici. V sousední Karlově ulici se má zároveň rekonstruovat kanalizace. V březnu se má strhnout přetížený starý most a začít stavět nový přes Svitavu mezi Cejlem a Zábrdovickou ulicí. Četné stavby odříznou od středu města a od MHD Starou osadu a sídliště Vinohrady. Už od začátku roku se začala připravovat přeložka tramvajové tratě z Dornychu do ulice Plotní, spojená s výměnou podzemních potrubí a sítí pod vozovkami. Je to akce na několik let. Komunisté si nedovedou představit, že náměstek primátora pro kulturu a dopravu Matěj Hollan (Žít Brno) dokáže s odborníky uspokojivě zorganizovat objížděky a harmonogram postupu mnoha stavebních prací ke spokojenosti veřejnosti. Ostatně, nespokojenost s jeho působením (konečně!) na sklonku února vyjádřil i primátor Petr Vokál (ANO). **vž, redakčně upraveno**

Brno má mít podzemní lehký vlak

Ministr dopravy ČR Dan Ťok řešil v Brně s jihomoravským hejtmánem Bohumilem Šimkem a brněnským primátorem Petrem Vokrálem i s představiteli ŘSD ČR a SŽDC chystané projekty. Konkrétně přestavbu Železničního uzlu Brno, rozšíření dálnice D1 poblíž Brna, dostavbu dálnice D52 mezi Mikulovem a Pohořelicemi, obchvaty měst v Jihomoravském kraji. Zodpovědní za ně sblížili na jednání své názory i náhledy na věc.

Ministr dopravy Ťok uvedl, že pro květnové rozhodnutí vlády ČR potřebuje jednodušší hlas z Brna na přestavbu železničního uzlu. Brňané se neplodně hádají o umístění nového hlavního vlakového nádraží už 90 let a pro zbytek republiky jsou kvůli tomu jen pro smích. Taký proto, že tím peníze pro Brno s radostí spotřebovává na své dopravní stavby hlavní město. Převahu má hlas pro stavbu nového nádraží v odsunutém poloze k řece i přes velký odpor zelených aktivistů. Pokud se Brno nerozhodne brzy a nezačne projekt budovat už v terénu, pak chystané vysokorychlostní železnice nemusejí mít zastávku v Brně a ani orgány EU už nebudou do mnohamiliardového díla v Brně investovat evropské peníze.

Pokud jde o velký městský dopravní okruh Brna, dopravní orgány chtějí co nejdříve dokončit úsek Žabovřeská a začít úsek od Husovického tunelu na městskou část Brno-Vinohrady a jiné části chybějícího VMO. Dálnice D1 u Brna bude rozšířena na třípruhovou v každém směru. Dostane i důkladnější protihlukovou ochranu, to včetně protihlukové bariéry ve středovém pásu.

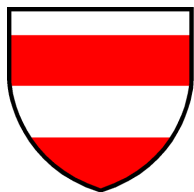
Evergreenem je dostavba 23 km dálnice z Mikulova od státní hranice k Pohořelicím. Tento chybějící úsek ve směru na Brno se má konečně stavebně poúnout. Dopravní obchvat Mikulova dostane územní rozhodnutí asi v dubnu 2018. Rakouská dálnice A5 od Vídně je už bezmála hotová až po státní hranici u Mikulova, zatímco Češi o jejím navázání ve směru na sever stále jen debatují a v terénu nemají nic.

Ministr dopravy vnesl zásadní novinku do letitého dohadování se o stavbě tzv. severojižního kolejového diametru pod Brnem, ve středu města zahlučeného pod povrchem. Ťok navrhl Brnu vybudovat na tomto diametru lehký vlak - propojku mezi současnými železničními tratěmi, od rozhraní Řečkovice s Královým Polem až po Komárov vedenou pod povrchem. Protože jde o kolejovou dopravu, která má přednost před silniční, má Brno svůj kolejový diametr řešit souběžně s výstavbou nového nádraží jako jeden rozšířený projekt. Vyzval Správu železniční dopravní cesty, Kancelář architektů města a další odborníky, aby takový projekt rychle připravili a předložili vládě k rozhodnutí a popř. přidělu peněz.

Varoval Brňany, aby nebrali tato témata politicky se živěním vášní, což Brnu jen škodí a je pro ostatní svět k smíchu. Naopak přestavbu železničního uzlu, včetně polohy nádraží, mají rozhodovat výhradně technicky či pragmaticky s tím, jak omezovat problémy lidí. (vž)

Radnice chce zatočit s černými stavbami

Černé stavby vznikají svévolně bez povolení v místech, kde stát nemohou, hyzdí veřejný prostor, nebo brání rozvoji lepší občanské vybavenosti. Vedení brněnského magistrátu na jejich likvidaci vytvořilo nový fond, do kterého vložilo z rozpočtu deset milionů korun. Poslouží na odstraňování černých staveb. Náklady na jejich likvidaci pak bude zpětně vymáhat po stavebníkovi. Vymožené peníze pak se pak opět vrátí do fondu.

„Cílem je zvýšit vymahatelnost právních předpisů. Kvůli finanční náročnosti likvidace objektů bourací práce ve skutečnosti nefungují. Jde o nedodržení stanovené výšky stavebního domu v daném místě, o svévolné vybudování stavby v ochranném pásmu, nebo na ploše určené územním plánem k jiným účelům, či zastavení zelených ploch ve vnitroblocích,“ upřesnil 1. náměstek brněnského primátora **Petr Hladík**. Desetimilionová částka z veřejných peněz ve fondu je startovní. Pokud se systém osvědčí, bude tato suma v příštích letech navýšena. Černé stavby lze bourat až když stavební úřad vydá právoplatné rozhodnutí o odstranění stavby. Většina majitelů černých staveb si po upozornění úřadu sežene potřebná povolení a svůj problém dokáže vyřešit. U těchto případů přistupovat k demolici radnice 29 městských částí k demolici přistupovat nechťejí. Větší potíže působí stavby, které vznikly zcela v rozporu s územním plánem. Jejich odstranění nebývá levné. Má-li starosta dva, či tři miliony korun na likvidaci černé stavby, nebo má za tyto peníze opravit třeba chodník, dá přednost stavbě pro lidi. Vyčlenění městských prostředků na bourání proto starostové MČ vítají, určitě jim to pomůže. Např. v MČ Řečkovice v Gromešově ulici s řadovou zástavbou jedno, či dvoupodlažních domů si svévolně vybudoval arogantní vlastník pětipatrovou bytovku s tím, že na svém pozemku si může dělat co chce a na rozhodnutí úřadů i rozhořčené sousedy zysoka kašle, informoval náměstek Hladík.

„Jsme rádi, že pan náměstek začal na toto téma něco dělat. Upozorňovali jsme na tento problém od začátku našeho působení v zastupitelstvu. Jsme zvědaví, jestli černé stavby budou odstraněny také na území Městské části Brno-střed. Dosud to vždy dopadlo tak, že stavby úřady zlegalizovaly. Přejeme panu náměstkovi mnoho zdaru,“ zdůraznil **Martin Říha**, předseda MěO i Klubu zastupitelů města Brna za KSČM.

(vž)

Sraz kosmonautů na brněnské hvězdárně

Sraz kosmonautů z bývalých východoevropských socialistických zemí na brněnské hvězdárně a planetáriu svolal na 7. března 2018 první československý kosmonaut, donedávna též europoslanec, do konce letošního ledna též velvyslanec ČR v Ruské federaci a nyní už devětašedesátiletý důchodce Vladimír Remek.

Setkání kosmonautů organizoval též ředitel brněnské hvězdárny, senátor Jiří Dušek, Technické muzeum v Brně (kde Remek otevřel výstavu věnovanou programu Interkosmos) a další organizace při příležitosti 40. výr. Remkova startu 2. března 1978 kosmickou lodí Sojuz 28 na orbitální dráhu okolo Země.

V kosmu přestoupil s Rusem Alexejem Gubarevem do orbitální stanice Saljut 6, ve které pracovali už dva a půl měsíce jiní sovětské kosmonauti. Stěžovali si na bolesti zubů a čekali, jak jim přichází pomohou.

Vojenský pilot Remek byl 87. člověkem ve vesmíru. Po SSSR a USA bylo Československo třetí zemí na světě, jejíž občan odstartoval na oběžnou dráhu Země. Náš kosmonaut nepočítal, že potrvá tak dlouho, než se dostane na zemský orbit další Čechoslovák. Předpokládal, že brzy po něm poletí další. Slovenský kosmonaut Ivan Bella do kosmu odstartoval o skoro dvacet let později, až po rozdělení čs. federace.

Jako školák byl Remek vášnivý člen astronomického kroužku při brněnské hvězdárně. Později vystudoval Vojenskou akademii v Brně a zajímal se o vesmír. Měl štěstí a jeho životní sen se mu splnil!

Vzpomínkovou akci doprovodil přelet letky gripenů nad Brnem. Jihomoravské inovační centrum otevřelo pobočku Evropské kosmické agentury - Business innovation center ESA pro finanční pobídky firmám zapojených do kosmického programu. Zájemci se dočkali též autogramiády přítomných evropských kosmonautů.

(vž - foto archiv)

POPRVÉ V PŘÍMÉM BOJI S VOJÁKY ADOLFA HITLERA

Počátkem února 1942 přicházeli do Buzuluku první dobrovolníci a začátkem března 1942 zahájili příslušníci čs. vojenské jednotky v SSSR výcvik a přípravu k boji na frontě. Dané úkoly plnili svědomitě a s mimořádným úsilím. 15. července 1942 dosáhla jednotka stanovených počtů a začala používat oficiální název 1. čs. samostatný prapor v SSSR.

V září 1942 odeslal pplk. Ludvík Svoboda na přání příslušníků jednotky J. V. Stalinovi žádost o odeslání praporu na frontu. Svůj první boj svedli příslušníci praporu 8. března 1943 u Sokolova asi 30 kilometrů před Charkovem.

Po namáhavém třístakilometrovém pochodu zahájili obranné práce a přípravu na bojové střetnutí. 8. března v poledních hodinách zahájili hitlerovci útok na postavení našeho praporu u Sokolova. Postup prvních 14 tanků byl zastaven palbou z postavení v Sokolově. O dvě hodiny později vyrazila hitlerovská pěchota a tanky k novému útoku. Po vyřazení protitankových zbraní praporu pronikly nepřátelské tanky do vesnice. V 17 hodin obránci vytvořili kruhovou obranu kolem kostela a statečně vzdorovali přesile nepřátel. Velitel praporu Ludvík Svoboda vydal rozkaz o stažení bojovníků za řeku. Spojení však bylo přerušeno a spojky pro prudkou palbu nepřítele nemohly včas proniknout do Sokolova. V té době padl velitel roty npor. Otakar Jaroš. Nelítostný boj pokračovat dále a poslední obránci opustili obec ve 02.00 hodiny. Úkol zabránit nepříteli v postupu na Charkov byl splněn a statečný boj obránců Sokolova vyčerpal síly nepřítele natolik, že již nebyl schopen postupovat v útoku na tomto směru.

Ráno 9. března 1943 velitel frontu maršál SSSR A. M. Vasilevskij a vojenská rada

Voroněžského frontu v telegramu blahopřáli praporu k hrdinnému boji o Sokolovo. Sovětská vláda vyznamenala 87 příslušníků praporu nejvyššími sovětskými řády a medailemi, npor. Otakar Jaroš byl posmrtně povýšen na kapitána a jako první zahraniční nositel titulu byl poctěn titulem Hrdina Sovětského svazu a velitel praporu Ludvík Svoboda Leninovým řá-

dem. I když příslušníci čs. praporu v SSSR, který se postupně jejich počtem zvýšil až na armádní sbor, bojovali bok po boku s rudoarmějci o Kyjev, o Dukelský průsmyk, o Ostravu, právě první boj s hitlerovci o Sokolovo před 75 lety založil bojové tradice Československé lidové armády po druhé světové válce.

Karel Janiš

Buzuluk, slavnostní přehlídka v době návštěvy představitelů zahraničního vedení KSČ 26. 5. 1942.

Zdravotnice a spojačky - květen 1943.

Únor 1948 z pohledu současnosti

Takové bylo zaměření diskusního čtvrtku konaného 15. 2. 2018. Otázky, co Únor přinesl, ani jeho 70. výročí, příznivě neovlivnily účast. Přítomny byly jen dvě desítky skutečných zájemců, o čemž svědčí živá diskuse.

Úvodní slovo přednesli a na nejasnosti odpovídali Ing. Václav Fišer, člen MěV KSČM a Mgr. Aleš Hubert, člen OV KSČM Brno-venkov a Ústřední rady Komunistického svazu mládeže.

Únor 1948 byl vyústěním události započatých na V. sjezdu KSČ (18. - 23. 2. 1929), kdy strana byla v podobné situaci jako je dnes KSČM. Na V. sjezdu zvítězilo heslo: „Od oportunistické pasivity k bolševické aktivitě“. To správně tehdy vystihl mladý třicátník Klement Gottwald. Otevřel proces cyklické analýzy, co k tehdejšímu stavu vedlo a hlavně jak z toho ven.

KSČM se o analýzu nesnaží (nezdařený pokus s. Dolejš v r. 2008). Zapomínáme v současnosti na dělení společnosti podle vztahu k majetku, zapomínáme, že třídní boj nezanikl. KSČM se dnes nezastává prostých pracujících lidí, podporuje buržoazii, zkrátka není komunistická. Únor 1948 je symbolem, že kapitalismus může být poražen. Symbolem je také srp a kladivo, kterého se KSČM zřekla. KSČM učení M-L ztenčila jen na marxismus. KSČM se odtrhla od MKH, od prostých pracujících, od mládeže, zkrátka nemáme podporu lidí. Pěkné heslo: „S lidmi pro lidi“, jen kde jsou ti lidé?

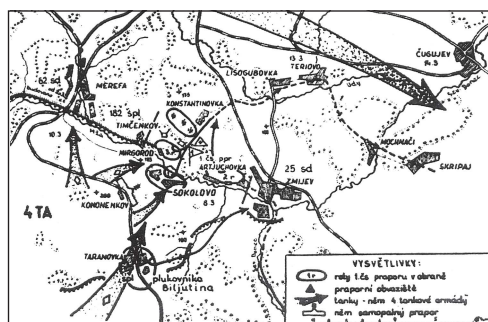
Chce-li se KSČM ze současné situace dostat, musí radikálně změnit vedení, dát ho do rukou těm, co Únor nezažili, co nebudou hájit svoje osobní zájmy.

Únor 1948 byl vyústěním událostí, které se nebudou opakovat. KSČ těžila z podpory obyvatelstva. Zvítězila tzv. parlamentní cestou. Může to dnes změnit těch našich patnáct poslanců? V Únoru nedošlo k ozbrojenému střetu, ale ozbrojené milice byly připraveny. Stál za námi SSSR. Značná část buržoazie byla nositelem mnoha špatností, včetně kolaborantů.

X. sjezd KSČM musí udělat nebo alespoň nechat udělat analýzu, proč to skončilo tak, jak skončilo. Měl by také zadat úkol na vypracování strategie, jak dnes získávat mladé lidi. Jistě víme, že jsme prohráli vlastními chybami a každý komunista by si měl přiznat svoji chybu, svůj minusový podíl. Dnes je situace pro KSČM, pro nás, velmi vážná. Došlo k její určité degeneraci. Žádná revoluce nejde dělat bez lidí a těm je třeba něco nabídnout. Jak uchopit současnost, jak se poučit, jak neposkytovat materiály jiným. Kapitalismus se poučil, udělá vše pro to, aby lidi nešli do ulic.

X. sjezd KSČM je před námi a měl by přispět k nápravě uvedených i neuvedených nedostatků. KSČM by opět měla být po všech stránkách komunistickou stranou, aby i náš stranický tisk (Haló noviny) se změnil v komunistický.

Josef Vondrák

Náčrt sokolovského bojiště. Ilustrace použity z knihy Ludvíka Svobody „Z Buzuluku do Prahy“.

14. března 1953 zemřel politik, který od V. sjezdu KSČ v roce 1929 byl předsedou strany, v letech 1935 do rozpuštění Kominterny v roce 1943 byl členem jejího nejvyššího vedení, od července 1946 byl předsedou naší vlády a od 14. července 1948 byl prezidentem Československé republiky. Soustředil ve svých rukou dvě nejvyšší funkce, stranickou a státní.

V seriálu o našich prezidentech v Lidových novinách 5. ledna 2018 to připomněl historik minulého i tohoto režimu Jiří Pernes. Uvádí, že pod sovětským patronátem prováděl Gottwald politiku, která patří k nejtemnějším kapitolám československých dějin. Dělal i věci, o jejichž správnosti nebyl přesvědčen, jako byly čistky mezi komunisty včetně popravy generálního tajemníka Rudolfa Slánského. Konec jeho vlády a života proto nebyl šťastný. Aby umlčel špatné svědomí, hledal stále častěji zapomnění v pití a skončil jako notorický alkoholik. Takové hodnocení předkládá častý host televizních pořadů o minulosti Jiří Pernes, který působí v Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd ČR, byl krátkou dobu v čele Ústavu pro studium totalitních režimů. Datum jeho narození – 4. července 1948 – ho „omlouvá“ potud, že mu neumožňuje pochopit atmosféru 50. let u nás i např. v USA, odkud odešlo do emigrace mnoho „komunistů“ mezi umělci. Ale jak „správně“ chápat minulost, na to je Jiří Pernes skvělý.

V souvislosti s letošním výročí událostí, které u nás proběhly před 70 lety, připomínám několik vyjádření, která Klement Gottwald pronesl. Únor 1948 hodnotil jako velkou bitvu mezi reakcí a lidovou demokracií a strategickým cílem se stalo rychlejší tempo na cestě k socialismu. Současně důrazně upozorňoval, že „by bylo největší chybou, kterou bychom mohli udělat, kdyby nám to sebevědomí stouplo do hlavy a zatočila se nám hlava“ (na krajské konferenci KSČ v Praze 28. března 1948). Připomínal, že „si nesmíme myslet, že je všechno za námi, že máme vyhráno, že na nás již nikdo nemůže, že není nikoho nad nás... jsme odpovědní za všechno, co se v této republice děje... máme jednoznačně moc v rukou... jsme povinni... a lid to od nás také žádá... ukázat, že dovedeme vládnout“ (na zasedání ÚV KSČ 8. dubna 1948). A z hlediska vývoje v naší společnosti, k němuž došlo v následujících desetiletích, znějí prorocky vážná varování, která Klement Gottwald vyjádřil na tomto zasedání: „než dojdeme k socialismu, prožijeme ještě mnoho kritických etap... Neuděláme-li v budoucnu nějaké vlastní hlouposti nebo nenastanou-li mezinárodní komplikace, je těžko si představit, že by reakce mohla vyrůst do takové síly, aby se mohla pokoušet o něco takové-

ho jako v únoru... Reakce se však bude snažit znovu a znovu brzdit náš vývoj, bude nám dělat potíže, pokud jen bude moci“.

A na zasedání ÚV KSČ 9. června 1948 podrobil Klement Gottwald ostré kritice některé soudruhy, kteří „na různých místech, kam byli postaveni, zpychli, stouplo jim to do hlavy a nepočínají si komunisticky“, kteří si myslí, že „se už nemusí ohlížet napravo ani nalevo, že mohou tam, kam je strana postavila, dělat většího či menšího krále či králíka“. Připomínal, že „kdybychom takové zjevy komandování a diktátorství, každé nedemokratické, nekomunistické jednání zavčas neodstranili, pak by se nám to mohlo stát velmi osudným...“ Zdůraznil, že „základní metoda vedení mas, to není diktátorství, to není administrativní tlak, nýbrž přesvědčování,

získávání... to si musíme uvědomit zejména nyní, když máme všechnu moc v rukou“ (podtrhl K. J.). Občas jsem se v minulosti setkal s překvapením, že taková hodnocení událostí a taková vážná varování Klement Gottwald pronesl. A stačilo – a i dnes stačí – prolistovat XIV. a XV. svazek Spisů Klementa Gottwalda, vydaných SNPL Praha 1958 nebo ve výboru projevů Klementa Gottwalda, který nakladatelství Svoboda Praha vydalo v roce 1986.

Vraceli jsme se k projevům a statím Klementa Gottwalda v útvarcích stranického vzdělávání před listopadem 1989? A dnes v KSČM? Setkávám se s názorem, že proč se vůbec zabývat návratem k Marxovi, Engelsovi, zejména k V. I. Leninovi, o Gottwaldovi nemluvě. Takže nám stačí každodenně nás oblbující vysílání veřejnoprávní televize s jejími pořady vracejícími se do minulosti s anti-komunistickým, -sovětským, -ruským podtextem? Jak jsme vůči těmto pořadům imunní jako členové/členky KSČM? Ať si čtenáři/čtenářky občasníku Echo odpoví každý/každá sami. Návrat k projevům a statím Klementa Gottwalda nemůže nikomu uškodit, i když je dnes z naší paměti médií všeho druhu vyobcováván.

Sněmovní i prezidentské volby už byly

Jejich příprava probíhala téměř současně a politické strany a hnutí byly právou na sněmovní volby natolik zaneprázdněny, že vlastního kandidáta na podnájemníka na Hrad nestanovily. Do příprav prezidentských voleb nedobře zasáhlo jednání o vládě a když prezident Miloš Zeman pověřil Babiše sestavením vlády, byl všestranný kravál z úst těch, kteří se tak tak do Sněmovny Parlamentu ČR dostali. Čím méně v ní měli poslanců, tím víc křičeli a vytvořili tzv. Demokratický blok trpaslíků v čele s profesorem politologie Petrem Fialou, v politickém dění současnosti stále „mimo mísu“. Ale nejdále se dostal předseda KDU-ČSL, který řekl, že ANO nevolilo přes 70 % voličů. Z diskutujících při různých příležitostech mu nikdo nebyl schopen říct, že jeho stranu nevolilo 94 % voličů. Stejný počet voličů nevolilo TOP 09, STAN a ODS nevolilo téměř 90 % voličů. Z principiálních důvodů nepůjdou do vlády, jejmž předsedou by byl trestně stíhaný člověk. Totéž řekli i další „jediní na slovo vzatí demokraté“ od ODS, TOP 09 a STAN. V právu 1. února 2018 se předseda KDU-ČSL vyslovil pro vládu bez předsedů politických stran a hnutí, protože mu dochází, že by lidovci nebyli u toho? Hnutí ANO ovšem trvá na tom, že v čele vlády musí být předseda ANO. Tahanice kolem sestavení vlády trvají a ve veřejnoprávní TV obchází stále větší strašidlo komunistů, kteří by byli za určitých podmínek ochotní Babišovu vládu tolerovat, aniž by byli přítomní v jeho vládě. Uvidíme, jak říká slepý mládenec.

Tak jako nevyšel projekt AntiBabiš, nevyšel v 2. kole prezidentských voleb projekt AntiZeman. Sice jen velmi těsně o nějakých necelých 153 tisíc hlasů voličů, ale nevyšel. Do prezidentských voleb 2018 tentokrát nastoupilo proti Zemanovi celé družstvo protikandidátů nominovaných většinou pouze poslanci či senátoři bez shánění 50000 podpisů, kteří v 1. kole voleb získali proti Zemanovi a Drahošovi 1,8 mil. voličů a podle údajů jich přes 1,5 mil. získal v 2. kole právě Jiří Drahoš. Sice nevyhrál, ale necítí se poraženým býti, chce v politice pokračovat. Bude brát v úvahu, že mnozí voliči hlasovali pro něho, protože jiný AntiZeman nebyl k dispozici? Vyčítal soupeři, že má celou knihu lží a pomluv, které o něm Zeman řekl. On sám byl v předvolební diskusi plný invectiv proti Zemanovi a odpovědím Zemana jen těžko odolával. V politice je nováčkem, i když tvrdil opak. Ukázala se jasná převaha dlouholetého v politice působícího politika, což potvrdili v komentářích i někteří Drahošovi přívrženci. Veřejnoprávní televize pokračuje v projektu AntiZeman i po volbách.

Karel Janiš

ODEŠEL VELIKÝ POLITIK A STÁTNÍK - I.

5. března 1953 zemřel dlouholetý představitel KSSS, SSSR a mezinárodního komunistického hnutí J. V. Stalin. V revolučním hnutí působil od roku 1898, v letech první ruské revoluce 1905-7 v Zakavkazsku a od roku 1912 ve vedení tehdejší SSSR. Psal články do listů Zvezda a Pravda a byl v přípravném výboru strany pro revoluční události v říjnu 1917. Od října byl komisařem/ministrem pro národnostní otázky a později pro státní kontrolu. Od roku 1922 byl generálním tajemníkem ÚV VKS(b).

Na sjezdech této strany rozvíjel politiku industrializace země a kolektivizace zemědělství. V zahraničně politických částech zpráv o činnosti strany na XVII. a XVIII. sjezdu VKS(b) konstatoval vznik ohnisek příští světové války na Dálném východě po přepadení Číny Japonskem v letech 1931 a 1937 a v Evropě po příchodu Hitlera k moci v roce 1933 a jeho dobovačné politice v Porúří, obsazení Rakouska a našeho pohraničí a varoval Hitlera před napadením SSSR. Když k němu došlo v červnu 1941, stanul v čele Státního výboru obrany a sovětské vlády a stal se bezesporu vítězem Velké vlastenecké války sovětského lidu a jeho Rudé armády v boji proti německému nacismu, italskému fašismu a japonskému militarismu. Boje o Leningrad, Moskvu a Stalingrad, protiofenzivy u Moskvě a u Stalingradu, boje u Kursku a v Mandžusku zlikvidovaly podstatné síly hitlerovských i japonských armád. J. V. Stalin byl z tohoto hlediska státníkem, jehož uznávali a vážili si jej především prezident USA F. D. Roosevelt, premiér Velké Británie W. Churchill i další představitelé protihitlerovské koalice, která se vytvořila po vstupu USA do války v prosinci 1941 po přepadení přístavu Pearl Harbor Japonci.

Výsledky druhé světové války umožnily přijímat potřebné závěry pro vývoj především v Evropě po válce na konferenci vedoucích představitelů SSSR, USA a Velké Británie v únoru 1945 v Jaltě a v létě 1945 v Postupimi. Byly schváleny směrnice pro uspořádání poměrů v Německu, stanovení hranic mezi Polskem a SSSR, řešení složité otázky vývoje v Polsku, odsunu Němců z Československa a mnoho dalších problémů. Bohužel další vývoj byl poznamenán postupným rozchodem, ukončením spolupráce mezi vítězi druhé světové války a docházelo opět ke konfrontaci mezi SSSR a USA v zásadních problémech mezinárodní politiky. J. V. Stalin byl jako maršál SSSR (od roku 1943) jmenován generalissimem SSSR v roce 1945. Stál v čele poválečné obnovy a dalšího rozvoje SSSR.

J. V. Stalin přispěl k rozvoji marxistické teorie. V roce 1913 vydal práci *Marxismus a národnostní otázka*, v níž vyložil teorii národa, rozvinul Leninovy názory o jednotě národních a internacionálních úkolů dělnické třídy, o strategii a taktice národně osvobozené boje v epoše imperialismu, rozpracoval teoretické základy národnostní politiky komunistické strany v podmínkách sovětského mnohonárodnostního státu a o socialistických národech a jejich rozvoji v boji za vítězství komunismu. V roce 1949 v nakladatelství Svoboda vyšel sborník prací i projevů J. V. Stalina o uvedených problémech.

V přednáškách na Sverdlovově univerzitě počátkem dubna 1924 – krátce po úmrtí V. I. Lenina – J. V. Stalin použil pojem leninismus. Přihlásil se k V. I. Leninovi jako pokračovatel v jeho díle, který důsledně a soustavně zejména v boji s trockisty a pravou skupinou ve VKS(b) vycházel z myšlenek, argumentů V. I. Lenina. V přednáškách, které vyšly souhrnně pod názvem *O základech leninismu*, uvádí, že leninismus je marxismus epochy imperialismu a proletářské revoluce, přesněji: leninismus je teorie a taktika proletářské revoluce vůbec, teorie a taktika diktatury proletariátu vůbec. A uvádí, že Lenin na rozdíl od Marxe a Engelse působil v období vyspělého imperialismu, v období proletářské revoluce, která zvítězila v jedné zemi a zahájila éru sovětů. Proto J. V. Stalin považuje leninismus za další rozvinutí marxismu.

Za historické kořeny leninismu považuje období, kdy se vyhrály rozpory mezi prací a kapitálem, mezi různými finančními skupinami a imperialistickými mocnostmi v boji o zdroje surovin a cizí území, mezi hrstkou panujících „civilizovaných“ národů a stamilonovými masami koloniálních a závislých národů světa. A Rusko bylo bodem, ve kterém se zkrížily všechny tyto rozpory imperialismu a bylo těhotnější revolucí než kterákoli jiná země a bylo proto s to vyřešit tyto rozpory revolučnějším způsobem. Proto se Rusko stalo kolébkou leninismu a vůdce ruských komunistů Lenin jeho tvůrcem.

Za požadavky metody leninismu považuje J. V. Stalin přezkou-

mání teoretických dogmat II. internacionály, politiky stran II. internacionály, přebudování veškeré stranické činnosti podle nového revolučního způsobu, aby masy byly vychovávány a školeny pro revoluční boj, v sebekritice proletářských stran, v jejich školení a výchově na podkladě vlastních chyb pro výchovu skutečných kádrů funkcionářů a vůdců strany.

K tématu teorie J. V. Stalin vyjmul otázky o významu teorie pro proletářské hnutí, o kritice „teorie“ živelnosti a o teorii proletářské revoluce.

J. V. Stalin považuje teorii za zevšeobecněnou zkušenost dělnického hnutí všech zemí. Teorie se stává bezpředmětnou, není-li spojena s revoluční praxí a praxe se stává slepou, neosvětluje-li si cestu revoluční teorií. Avšak teorie se může přeměnit v nesmírnou sílu dělnického hnutí, je-li vytvářena v nerozlučné spojitosti s revoluční praxí, neboť teorie, a jediné teorie, může dát hnutí jistotu, schopnost orientace a naučit je chápat vnitřní souvislost událostí odehrávajících se kolem, neboť teorie, a jediné teorie, může pomoci praxi pochopit nejen

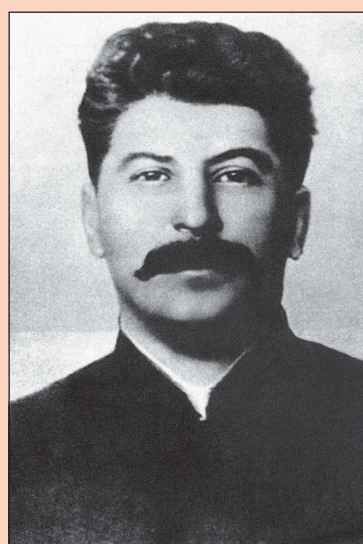
to, jak a kam třídy jsou v přítomnosti, nýbrž také to, jak a kam musí jít v nejbližší budoucnosti. Byl to právě Lenin, který říkal a nesčetněkrát opakoval známou poučku: *Bez revoluční teorie nemůže být ani revoluční hnutí.*

Téma diktatura proletariátu rozebral ze tří hledisek: diktatura proletariátu jako nástroj proletářské revoluce, jako panství proletariátu nad buržoazií a sovětská moc jako státní moc diktatury proletariátu. Rolnictvo charakterizuje za buržoazně demokratické revoluce, za proletářské revoluce a po upevnění sovětské moci, kdy se stalo zálohou proletariátu. V práci o národnostní otázce z roku 1913 uvedl rozbor osvobozeného hnutí utiskovaných národů a proletářské revoluce, což je cesta k jejich vymanění se z nadvlády koloniálních velmocí.

Na příkladu revolučních událostí v letech 1905-7 a v roce 1917 se J. V. Stalin věnuje strategii a taktice jako nauce o vedení třídního boje proletariátu, etapám revoluce a strategii, přílivům a odlivům hnutí a taktice, strategickému a taktickému vedení boje i rozdílnému přístupu reformismu stran II. internacionály a revolucionismu. Stranu J. V. Stalin pojímá jako předvoj dělnické třídy, jako organizovaný oddíl dělnické třídy, jako nejvyšší formu třídní organizace proletariátu, jejíž politické vedení musí být rozšířeno na všechny ostatní formy organizace proletariátu, strana jako nástroj diktatury proletariátu, jako jednota vůle, neslučitelná s trváním frakcí, přičemž se strana upevňuje tím, že se očisťuje od oportunistických živlů, které se do ní vlévají z řad rolnictva, maloměstáctva a inteligence při současném procesu rozkladu hořejších vrstev proletariátu, hlavně z řad odborářů a parlamentních činitelů.

J. V. Stalin připomíná Leninova slova o „dělnické aristokracii“ dělníků, kteří jsou svým způsobem života, velikostí výdělků a světovým názorem úplní maloměstáci a hlavní sociální oporou buržoazie i hlavní oporou II. internacionály. J. V. Stalin doporučuje spojit ruský revoluční elán a americkou věcnost jako styl leninismu, jako ucelený typ pracovníka leninovce.

Karel Janiš

J. V. Stalin v roce 1928.

To je název knihy, kterou vydalo nakladatelství Vyšehrad v Praze v roce 2017 v předvečer 115. pochoptelně nedožitých narozenin významného komunistického politika i prezidenta republiky. Autor knihy Mgr. Michal Macháček, Ph. D. (1986) absolvoval doktorské studium na Ústavu dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a zahraniční pobyty na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě, Historickém ústavu Slovenské akademie věd a Historické fakultě Moskevské státní univerzity M. V. Lomonosova. Zabývá se problematikou česko-slovenských a československo-sovětských vztahů a komunistického hnutí ve 20. století, se zaměřením na jeho politické elity, na osobnost Gustáva Husáka.

Autor v úvodu knihy napsal, že osobností Gustáva Husáka se zabýval devět let, zvolil si ho jako téma svých vysokoškolských absolventských výstupů. V diplomové práci se snažil rekonstruovat, jak se Husák stal „buržoazním nacionalistou“ a podrobně rozebral jeho kauzu. Husákův příběh ho tenkrát nadchl natolik, že mu zůstal věrný a zapsal se na doktorské studium, cestoval po domácích i zahraničních archivech, knihovnách i pamětnících. Průběžně o něm uveřejňoval dílčí texty a nyní předkládá knihu vycházející z jeho dizertace – Gustáv Husák, Politická biografie se zvláštním zřetelem k česko-slovenským vztahům ve 20. století. Šlo mu o to splatit dluh, kdy stále scházela podrobná a zároveň komplexní biografie o životě a díle naší přední politické osobnosti. Jedná se o téma atraktivní nejen pro historika, ale i českou a slovenskou veřejnost. Autor uvádí, že v době úmrtí Husáka v listopadu 1991 mu bylo šest let a postupně se seznamoval s našimi panovníky v minulosti včetně našich prezidentů a Husák byl mezi nimi jako velká neznámá. Postupem doby se mu černobílý prezidentský portrét v místnostech měnil a nabýval barev. Je si vědom, že každé dílo je ovlivněno dobou a místem svého vzniku i osobou pisatele. Je si vědom i toho, že nabízí pouze jeden z možných pohledů se zaměřením na Husákovu veřejnou činnost, na otázku, v čem byl Husák synem své doby a kde ji přesáhl a v čem spočívá jeho význam.

Kniha je rozdělena na samostatné kapitoly a jsou členěny na kratší časové úseky i tematická pole.

První kapitola (1913-1938) je zaměřena na Husákovu dětství, studium a na ranou činnost ve studentském hnutí, spolicích a publicistiku, na rozbor okolností, které ho přivedly ke komunistickému hnutí, jak reagoval na události, co očekával od života a dějin.

Druhá kapitola (1938-1945) je oriento-

vána na Husákovu činnost a místo v protifašistickém odboji a Slovenském národním povstání, na to, jak se vyrovnával s milníky druhé světové války a pohyboval se v prostředí Slovenské republiky. Jde o jeho perzekuci, o vztahy se slovenským ministrem vnitra Alexandrem Machem, o jeho představách o státoprávním postavení poválečného Slovenska a zejména vizi o připojení Slovenska k SSSR.

Třetí kapitola (1945-1948) mapuje Husákovy politické aktivity v době tzv. třetí Československé republiky, jeho vztahy a konflikty se spolustraníky, politiky konkurenčních politických stran či katolickou církví. Zkoumána jsou Husáкова stanoviska k postavení Slovenska v ČSR, k politickému procesu proti Jozefu Tisovi a Alexandru Machovi, jeho taktika ohledně parlamentních voleb, podzimní a únorové krize, jak se podílel na monopolu nastolení moci KSČ a nových pořádků.

Čtvrtá kapitola (1948-1960) osvětluje vznik politické kauzy slovenského buržoazního nacionalismu a způsob, jak byl Husák do něj včleněn, provázanost s mezinárodními souvislostmi, „nesoudružské“ vztahy mezi předními stranickými funkcionáři, politický pád Husáka, vykonstruovaná obvinění, soudní proces a výkon trestu. Je tu i vězeňský myšlenkový svět a jeho komplikované vztahy se spoluvězni.

Pátá kapitola (1960-1968) je věnována Husákově osudu po propuštění z vězení, jeho cestě k právní a stranické rehabilitaci, úsilí o návrat do vrcholové politiky, potýkání s Antonínem Novotným, Alexandrem Dubčekem a s dalšími, jeho aktivitám v historiografii a jak se vyrovnával se svým postavením a novou dobou.

Šestá kapitola (1968-1977) je o cestě Husáka do čela KSČ a o přičinách dlouhého setrvání v něm, o jeho vztazích s vedením SSSR, jak a kam se poděly jeho původní představy o normalizaci, jakou roli sehrál v otázce tvorby nových ideových východisek a politické praxe, jak došlo k jeho přerodu z umírněného reformisty v normalizátora a o jaký kvalitativní posun šlo, o vztahy Husáka s ostatními vrcholovými straníky a o odpověď na otázku, jak se Husák stal československým prezidentem a přitom se současně udržel v čele KSČ.

Šedlá kapitola (1977-1991) je věnována osobnímu životu Husáka, důsledkům tragické smrti jeho druhé manželky, ale i jeho vztahům k perestrojce a změnám v Sovětském svazu po nástupu M. S. Gorbačova, Husákovu sesazení z funkce generálního tajemníka ÚV KSČ, jeho postojům během sametového předání moci a odchodu z politiky, zdravotním otázkám včetně Husákovy úmrtí a jeho údajného návratu do lůna katolické církve. V závěru

Gustáv HUSÁK v roce 1944.

jde o shrnutí nabytých poznatků a o možnosti dalšího výzkumu jako zamyšlení nad Husákovým významem v česko-slovenských dějinách zvláště v souvislosti s národní otázkou a politikou.

Poslední část knihy je věnována historickým pramenům a vazbám mezi historií a Husákem. Jde o skupinu historiků, kteří končili ve sporech s Husákem, např. Jan Křen, Václav Kural, Ferdinand Beer, ve vězení Karel Kaplan, Karel Bartošek, Jan Tesař, Milan Hübl, jako topič skončil Vilém Prečan, který pak emigroval do Spolkové republiky Německo, do emigrace odešli i Bartošek, Kaplan i Tesař. Dvorním historikem Husáka byl Viliam Plevza, který byl jeho spolupracovníkem a vedl s ním rozhovory, které uveřejnil přes Husákův nesouhlas jako Vzestupy a pády G. H. Několik stran knihy je věnováno pramenům, soudobé literatuře o Husákovi. Nechybí ani data o Husákově životě, přehled ocenění a poct, které obdržel, seznam archivních pramenů a soukromých archivů, pramenů memoárové povahy, periodického tisku, elektronických zdrojů filmové a televizní produkce, rozhovorů s pamětníky (Colotka, Galandauer, Fojtík, Hoření, syn Husáka Vladimír a další z H. rodiny, Jakeš, Zoe Klusáková, Plevza, Prečan, Štrougal, Peter Weiss...), univerzitních prací, memoárů a literatury o době, v níž Husák žil a působil. Je tu i přehled zdrojů obrazové přílohy a jmenový rejstřík.

K přečtení se nabízí 631 stran doprovázených i fotografiemi, karikaturami z různých dob. Autor si zaslouhuje obdiv k úsilí, které vynaložil při přípravě. Je ojedinělá potud, že v takovém rozsahu nenacházíme životopis některého z našich prezidentů a zpracovaná na vysoké profesionální úrovni.

❑ **NO, MASARYK TO NEBUDE.** Uvedl v Lidových novinách 4. ledna 2018 publicista a bývalý diplomat Petr Janyška. V povědomí národa a českého voliče je představa ideálního prezidenta spojena s postavou T. G. Masaryka, nejvýraznějšího státníka, jakého kdy měla tahle země. Svědčil o něm sám život, každý věděl, jaké má názory, i to, kam stát povede. Takový nikdo z osmi kandidátů, kteří se staví proti Miloši Zemanovi, není. U žádného z nich nemáme k dispozici – kromě Mirka Topolánka – žádnou politickou a veřejnou minulost, nesvědčí žádnými veřejnými činy, žádným veřejně projeveným přesvědčením. Dokonce žádný o vývoji společnosti či politiky nikdy nic nenapsal. Detailní program představil v médiích jen Michal Horáček. Různé „souboje“ a „debaty“ byly sledem předvolebních hesel, nic neodhalily. Žádný z kandidátů nereprezentuje étos bývalé protikomunistické opozice poprvé od volby prezidenta v roce 1990. Nejangažovanějším alespoň v listopadu 1989 byl Michal Horáček s Michalem Kocábem, že moc jednala s opozicí a nedošlo na střelení. A Zemanův článek o stavu země tehdy oblepil Václavské náměstí. Petr Janyška zodpovědnost za nevýrazné kandidáty klade na politické strany. Prosadily přímou volbu prezidenta, řekly „a“, ale neřekly „b“, uvidíme, kdo se přihlásí, sami nebudeme nic podnikat, nikoho neomluvíme. Náhoda ať ukáže. Takhle se rodí prezident? Jako králík z klobouku? Strany nás léta přesvědčují, že mimo ně není spása, že politický život není bez nich myslitelný. A teď přijde volba prezidenta... a kde jsou strany? Ani jedna nepovažovala věc za natolik hodnou zájmu, aby si dala práci a vygenerovala toho nejlepšího dle svých představ, aby řekla, my máme své hodnoty, on/ona je ztělesňuje. Ve stranách se rozhostilo přesvědčení, že by navržený kandidát neměl šanci. Takže člověk, který bude stát v čele země, nemá být politický? Ukazuje to na velkou krizi všech stran u nás. Od ANO to bylo logické, Babiš nechtěl jít proti Zemanovi. Je velkou ostudou ČSSD, že do volby nejde ani jediný člověk jako kandidát levice. Podobně je to na pravici s ODS a TOP 09, které nejsou s to nabídnout slušného kandidáta k obraně tzv. pravicových hodnot. Nikdo je neztělesňuje? Že by Topolánek? Ke KDU-ČSL se nikdo nehlasí. Mezi adepty není jedna žena, ač představují půlku národa. Všechny osm kandidátů se definuje jako ti, kteří zbaví zemi Miloše Zemana a přinesou změnu. Co ale o nich víte? (autor velmi dobru charakterizoval situaci před volbou podnájemníka na Pražský hrad,

ale politické strany se věnovaly hlavně sněmovním volbám).

❑ **ZEMAN NEVYDRŽÍ, ZAÚTOČIL TOPOLÁNEK.** Je informace z Lidových novin 4. ledna 2018 v tom smyslu, že Zeman nebude schopen celé 4leté období prezidentského úřadu vykonávat kvůli zdravotnímu stavu. V pravidelném rozhovoru na TV Barrandov téhož dne Zeman doporučil Topolánkovi, aby si přečetl lékařskou zprávu o jeho zdravotním stavu (i v mnoha komentářích je mnoho pochybností, zda je Zeman ve skutečnosti zcela zdravý).

❑ **JE FUK, KOHO NENÁVIDÍTE.** Je titulček v Právu 4. ledna 2018. Jeho autor Štefan Švec píše, že je jedno, koho budete volit. Pitomců bylo a bude v pražských úřadech vždycky dost,

STŘÍPKY PREZIDENTSKÉ

většinou je přežijeme. Skutečný boj se nevede o prezidentskou sesli, ale o nás osobně, o naši schopnost poslouchat ty druhé bez vzteku. Je jedno, koho nenávidíte, jestli Zehoše nebo Dramaše (*šikovná přezdívka příjmení*), vždycky je to blbě. Když bráníte národní hodnoty a chcete přitom všet lidi, nestojí vaše národní hodnoty za nic. Takový národ by si zasloužil rozpustit v hordě imigrantů. Když bojujete za demokracii a mluvíte přitom o debilech z vesnic, co nemají nárok na volební právo, je vaše demokratičnost na vyližpytel. Takoví demokrati by si nejlíp rochnili ve feudalismu pod knížaty. My sluníčkáři samozřejmě víme, jak špatný prezident je Miloš Zeman. I pytel písku by byl lepší prezident než Miloš Zeman, a kdyby se dostal pytel písku do druhého kola se Zemanem, budeme volit pytel písku. Ale nepřestaneme přitom přeci respektovat lidi, co to mají obráceně a volili by Zemana, i kdyby proti němu kandidoval Ježíš! Můžeme se hádat, bavit, ale kdo začne těm druhým nadávat, vylučovat je z národa a vyhrožovat jim kulkou do hlavy nebo vyhozením z práce kvůli názoru, ten automaticky prohrál, i kdyby jeho kandidát dostal 90 % hlasů. To je vřaz, který bychom si měli vzít ze čtvrtstoletí starého, tichého a napůl nechtěného vzniku našeho státu. Nebylo to hurávlástenectví, nebylo to vlastně ani moc demokratické, ale bylo to mimořádně vstřícné k těm druhým, k těm, se kterými se zdánlivě nejde dohodnout. (*Výzva k toleranci názoru, který je jiný než můj, je stále aktuální. Jsme svědky nálepkování autorů jiných než „jedinec správných“ agent Kremlu, Pekingu atd. atd.*)

❑ **UPŘÍMNÍ KŘESŤANÉ ZEMANA NEVOLÍ.** Podle zprávy v Lidových novinách 4. ledna 2018 tak vyzvala křesťanská dominikánská provincie, k níž náleží i kardinál Dominik Duka. Provincíál Benedikt Mohelník vyčetl prezidentovi, že pravdu nepokládá za skutečně důležitou, spravedlnosti si neváží, svobodu druhého nerespektuje, v lidech probouzí nízká hnutí a sobecké zájmy, využívá každou příležitost, aby znevážil a pošpinil církev. Loni v dubnu citoval výrok kardinála Tomáška, že církevní restituce skončily roku 1991 a církev už nebude nic dalšího požadovat – arcibiskupové označili toto tvrzení za lež. Kardinál Duka se domnívá, že apel dominikánů Zemanovi nijak neublíží, naopak pomůže mu u nevěřících, církvi podle průzkumů věří pouze 24 procent proti 66 procentům se zcela protikladným názorem. Mírně posiluje vždy tábor prezidenta Zemana, když církevní instituce vydává prohlášení politického charakteru.

❑ **DEBATA PREZIDENTSKÝCH KANDIDÁTŮ VE STUDIU RADIA PROGLAS.** Referuje o ní Katolický týdeník č. 1/2018. Diskutující se vyjadřují ke své víře. Ukazuje se, že jsou mezi nimi čtyři katolíci: Pavel Fischer, Michal Horáček, Petr Hannig a čerstvě i Mirek Topolánek. Jiří Drahoš je křesťan, nepraktikující katolík, ale vnímá existenci sil, které naše běžné vědomí přesahují. Marek Hilšer je klasický „necista“. Silně k němu promlouvá pašijový příběh, Ježíšova ochota přinášet oběť. Většina kandidátů hovoří o příběhu Davida a obra Goliáše a v tomto prezidentském klání se s židovským králem identifikují. A v anketě řekl Tomáš Halík, že se rozhoduje o dvou kandidátech – o zkušeném diplomatovi Pavlu Fischerovi a o Jiřím Drahošovi. Zvolí toho, kdo bude mít větší šanci v 2. kole a kdo energicky vyčistí Hrad od zápachu kořalky, nikotinu, vulgarit, lží, kterých jsme si užili dostatečně v uplynulých pěti letech. A Miloš Zeman se považuje za tolerantního ateistu, ale oceňuje úlohu církve v sociální oblasti a bude rád, stane-li se církev duchovní vzpruhou společnosti. Varuje před neschopností vnímat názor druhých a přemýšlet o něm.

kj

Výroční zasedání Výboru národní kultury v Brně

Počátkem roku bilancují vlastenecké organizace svou činnost v minulém období. Bylo tomu tak i v případě organizace VNK v Brně. Její předsedkyně Marie Veselá především uvedla, že v Brně je evidováno 11 členů organizace a dalších 11 je v Jihomoravském kraji.

Všichni mají možnost odebírat celostátní čtvrtletník VNK Lípa. Jako nadstranická vlastenecká organizace plnila své poslání cítit kulturní dědictví našeho i dalších slovanských národů, kte-

★ ŠLI PŘED NÁMI

Marie Kudeříková – 75. výročí smrti

Marie Kudeříková se narodila 24. března 1921 ve Vnorovech na Slovácku v rodině železničáře, matka se starala o domácnost a o malé hospodářství a ve chvílích volna malovala kraslice. Po studiu na gymnáziu ve Strážnici se zajímala o poezii, o umění vůbec i o filozofii natolik, že opustila římsko-katolický světový názor a přiklonila se k marxistickému pojmání světa i společenskému uspořádání poměrů. Po maturitě nastoupila do zaměstnání v továrně Rico ve Veverské Bítýšce. Jako členka krajského vedení ilegální organizace Svazu mladých aktivně prováděla instruktáže mladých odbojářů, rozšiřovala ilegální Rudé právo, Moravskou rovnost a byla též spojkou organizace. I když nastoupila do zaměstnání v Brně u továrny Ráčka, gestapáci si pro ni přišli 5. prosince 1941. Po výsledcích v Brně a ve Vratislavi byla 16. listopadu 1942 odsouzena k trestu smrti, což se stalo 26. března 1943, pouze dva dny po dovršení 22 let života.

Ve vězení napsala už světoznámé „škrabky“, které byly vydány pod názvem Zlomky života. Vyjádřila v nich své pojetí života, svou lásku k rodičům a sourozencům, k českému národu a k vlasti, své nezdolné komunistické přesvědčení, jemuž obětovala svůj mladý život.

Karel Janiš

Papež František už 5 let řídí katolickou církev

13. března 2013 začal večer z nejsledovanějšího komína světa vycházet bílý kouř jako znamení, že byl zvolen nový papež. Po hodině napětí vyšlo najevo, že jím je argentinský kardinál Jorge Mario Bergoglio, který přijal jméno František k překvapení v celém světě.

Narodil se 17. prosince 1936 v Buenos Aires italským rodičům, kteří se odstěhovali do nového bydliště. Otec byl železničním dělníkem, matka byla v domácnosti a pečovala o budoucího kněze a další čtyři děti. Dnešní papež vystudoval chemicko-průmyslovou školu, ale práci v tomto oboru se nevěnoval. V 21 letech vstoupil do jezuitského řádu, vystudoval filozofii a teologii a působil jako vysokoškolský pedagog psychologie a literatury. Postupně vystupoval po církevním žebříčku jako kněz (1969), hlavní představitel jezuitů v zemi (1973-9), biskup (1992), arcibiskup (1998) a kardinál (2001). V mládí po infekci dýchacího ústrojí přišel o jednu plíci. Má rád vážnou hudbu, klasickou literaturu, mluví španělsky, italsky a německy, poněvadž žil několik let v Německu.

Své jméno František zvolil proto, že žije skromným životem v prostém bytě, rád se setkává s těmi nejchudšími lidmi. Na různých setkání s věřícími i na velkých často statistických shromážděních přichází v prostém bílém oblečení, nikoliv v několikabarevném papežském oblečení jako jeho předchůdci. Vyvolává někdy až zděšení svými výroky mezi představiteli katolické církve o vztahu k rozvedeným – známe příčiny jejich odloučení?, k homosexuálům – i je stvořil náš Pán atd. Nastavuje zrcadlo těm, kteří zapomínají na ty nejchudší a žijí v přepychu, jak už vyšlo najevo v několika případech i u vysoce postavených představitelů církve. Papež František usiluje o takový obraz církve, který by ji ukazoval jako organizaci spjatou s každodenním životem lidí, kteří často mají co dělat, aby uživilí sebe a své děti. Karel Janiš

ré je dnes odkládáno do zapomnění. Z tohoto hlediska má velký význam několik pořadů. 24. června šlo o vlastivědný zájezd po stopách Velké Moravy do Mikulčic, Starého města u Uherského Hradiště, k památníku na Valech a archeoskanzenu Modrá u Velehradu. 27. září se konala beseda s účastníky všeslovanského sjezdu v Moskvě i se záběry ze sjezdu. Známy rusista prof. PhDr. Ivo Pospíšil, CSc., hovořil na téma Ruské cesty a reflexe SSSR v meziválečném období, což bylo aktuální v souvislosti se 100. výročí Velké říjnové... Tradičně proběhl koncert v sále ÚMČ Brno-střed. VNK inicioval vznik pamětní desky občanům, kteří byli nuceni odejít z našeho pohraničí po Mnichovu 1938 a vyzval občany vysadit 100 lip k letošnímu 100. výročí vzniku samostatného československého státu. Marie Veselá poděkovala za spolupráci LKŽ Dobromysl, Svazu důchodců města Brna, Svazu postižených města Brna a členům Rady VNK za jejich činnost Mgr. Miloši Hudcovi, Ing. Jiřímu Mičovi, CSc. a Janě Urbánkové.

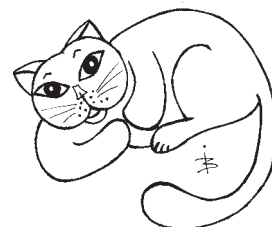
Marie Veselá, která si loni připomněla významné životní jubileum, přála spisovatelce Ivaně Blahutové k jejímu též významnému životnímu jubileu tak, že až půjde lesem kolem Svratky a najde sněženky, přijde jí s nimi vyslovit přání dobrého zdraví, plno tvůrčích sil a osobního štěstí. Podotýká, že v jedné z jejich povídek objevila lidství obnažené na kost a zachvěla se nad hloubkou a pravdivostí lidského života.

Pozn.: Časopis Lípa svým obsahem přispívá k objektivnímu hodnocení minulosti i přítomnosti u nás i ve světě. Je však málo známý širší veřejnosti.

Karel Janiš

*Ne každý,
kdo má zasněženou duši
má i srdce umrzlé,
i pod zasněženou strání,
aniž to kdo tuší
zurčí studánka v době mrazivé.
I vločku rozehřeje slza,
podej mi svou dlaň,
i vločku rozehřeje slza,
ruka v ruce neumrzá
podej mi svou dlaň.*

Marie Veselá

Diváci zvolili svá „nej“

Přes dvanáct tisíc hlasujících příznivců prestižního Městského divadla Brno (MdB) určilo výsledky divácké ankety **Křídla 2016/2017.**

Kategorii Nejoblíbenější herečka a Nejoblíbenější herec již tradičně obsadila **Andrea Zelová** (už počtvrté) a **Aleš Slatina** (již pošesté!). Nejoblíbenější inscenací sezóny zvolili hlasující muzikál **Bítlis**. O cenu se podělili autoři **Stanislav Slovák, Jan Šotkovský a Petr Štěpán**. První příčku v kategorii Nejvýraznější tvůrčí počín obsadila **Andrea Kučerová** za své kostýmy k inscenaci Zamilovaný Shakespeare.

Dále byly uděleny také „interní“ ceny, o jejichž držitelích však nerozhodovali diváci, ale vedení divadla. Cenou kolegia revue Dokořán byl tentokrát poctěn herec **Jakub Uličník** za své ztvárnění role Lenniego v dramatu O myších a lidech. Cenu osobnost sezóny z rukou ředitele divadla Stanislava Moší převzal fotograf **Jef Kratochvíl**, díky němuž vůbec vznikla tradice předávání cen nejoblíbenějším hercům, ale také tradice vydávání měsíčníků Dokořán, otisky rukou na Chodníku slávy na Lidické ulici a mnoho jiného. Na slavnostním večeru byla také pokřtěna již dvaadvacátá **Ročenka MdB 2016/2017.**

vž

MARIE KUDEŘÍKOVÁ – ZLOMKY ŽIVOTA

Jde o texty rozmluv s rodiči i se sebou samou, které napsala 22letá Marie Kudeříková v cele smrti ženské věznice ve Vratislavi od 7. prosince 1942 do března 1943, kdy 26. tohoto měsíce byla popravena. Zlomky života stojí v jedné řadě vedle textů Julia Fučíka a Anny Frankové. Jsou obdivuhodným poselstvím mladé, krásné a statečné dívky dalším generacím nejen mladých lidí. Je užitečné se k nim vrátit. Vyšly v nakladatelství Mladá fronta v roce 1973.

Duší MK rozumí komplex duševních schopností, rozumových, volních a citových složek a jejich vnějších projevů, komplex, který právě člověka dělá člověkem a povyšuje nad zvíře. A jak tu ostře vystupuje Lenina filosofie materialismu! Není ducha bez hmoty, neboť každý duševní projev je podmíněn bezvadnou funkcí příslušných hmotných orgánů. Důkaz: se sebemenší poruchou nervového systému zaniká i všecko lidské, duševní. V okamžiku se stává z člověka normálně myslícího, cítícího a chtějícího – bez těchto funkcí blázen, který je kromě tělesné podoby roven zvířeti. A přece žije, čili má mít ještě duši, ta ještě nedospěla k věčným duším, shromážděným pryč kdesi ve vesmíru či nad vesmírem, v nebi či pekle. Kam se však poděla ta podstata lidská v tomto případě? Dále: hluboké bezvědomí atd. V případě člověka „blázna“ vyprchává tedy jen určitá energie, podobně jako u zvířete nebo stromu. Čím dále jasněji poznáváme pravdivou myšlenku Marxovu, že totiž náboženství, Boha, stvořil člověk k obrazu svému a ne naopak. Jaké lidské rysy nesou náboženství! Rysy kraje, kulturní vyspělosti, rasy. Jistě měla a splnila svůj sociální a organizační úděl a také ho ovšem zneužila! Její vyznání je pravdivější a prostší: Miluj, pomáhej a postav svět lidské, vezdejší spravedlnosti! A kdo se postaví v cestu tomuto cíli, toho zničí! Použij meče, kterým lidstvo krvavě potlačovalo, ve jménu této věci. Není možno s úsměvem zabít dravce, ale jedině zbraní! To je naše vyznání, lidské, účinné, pozemské. Nesnese ani jedině pochybnosti o správnosti naší věci, stanoviska a cest k ní. Je ověřena rozumem, citem, zkušenostmi celých mas! A v jejím jménu můžeme proto s nadšením bojovat a pracovat a uvědoměle a klidně padat. Podrobit se všem zákonům nutnosti, riziku práce a boje (s. 14-15).

Kudeříková uvádí, že se velmi sblížila s prostými lidmi. Vždyť mezi nimi vyrůstala, mezi drobným rolníkem a dělníkem. A našla přátele mezi starými, moudrými lidmi, dělníky, které k našemu názoru přivedl život a obrousil jejich přirozenou inteligenci. Otevřeně hlavy, ty měla nejraději, prosté, ostré úsudky měli (s. 26-7). Měla ráda otevřenost a prostotu těch lidí, kopaničářů. Její staženka jim sice nemohla odpustit přímost, s jakou mluvili o lásce. Ale tisíckrát raději přímost než pokrytectví. A konečně – to je jediná slast jejich života. Když lidé týdně pracují, dřou na těch kopcích, kdo měl za zlé, když se za dlouho mladí lidé sejdou, že nemyslí ona na pletí lnu a on na své koně, ale na mládí a lásku, jedinou dostupnou radost ze života. Ty ostatní jsou příliš daleko a zaváté sněhem! A tahle je konečná kouzelná a čardášem tancuje krev ve vůni luk a mihotu hvězd. Ti ostatní jsou také jen lidé a lid-

sky vyžívají své vášně, jen za stěnou pokrytectví. A jak je měla ráda! A docela si rozuměli. Pozdravuje zdaleka tetičku, strýčka. A že jsou ty vášně neregulované zásadami mravnosti? To není jen u nich a to je u všech a většinou ne jejich vinou (s. 30-31).

Kudeříková se komplexně zamýšlí nad vztahem komunismu ke křesťanství. Křesťanství považuje za duchovní hnutí, které prošlo mnoha vývojovými fázemi, ale nedalo vznik komunismu – ten vyrostl ze zmechanizování a zkaptalizování výroby. Křesťanství je náboženský duchovní proud, činí celý pozemský život závislým na věčném, na poměru k Bohu. Komunismus je hnutí čistě pozemské, bez vzpínání se k Bohu. Proč? Protože Bůh stál za starými řády, přikazoval: Buď poslušen! Křesťanství přikazuje lásku k bližnímu bez ohledu na rozpory, které ji znemožňují, uznává je. Komunismus ji nepřikazuje, ale vyrovnává sociální propasti. Křesťanství je velkou krásnou snahou humánně upravit vztah mezi lidmi, což je i snahou komunismu, ale za daleko reálnějších podmínek, které nemohou být zvráceny, zneužity proti lidu, jak se to stalo u křesťanství. Komunismus je v tomto smyslu jeho moderním následovníkem. Ale podstatnou a hybnou silou hnutí je dělnická třída, protože stojí v nejpříkřejším rozporu ke kapitalismu, protože je jeho produktem, protože je nejpočetnější, smýšlením a bojem nejneprátelštější silou. Dělník bude vítězem a hrobačem kapitalismu. Dojde k přesunu, který Stalin dovede řešit úžasně prostým, logickým, přehledným způsobem.

Celu smrti navštívil farář a poslal později českou knihu K bohu pro českou katolickou inteligenci. Kudeříková si znovu prošla v myšlenkách katolickou nauku. A byla znovu utvrzena ve svém názoru. Cítila přímo odpor proti instituci, která tak znešvarila ideální učení Ježíšovo. Jaká je to plytká a zapletená filozofie, kterou se snaží pomást myslí lidí. Jak je možno logicky, filozoficky odůvodnit církevní instituci a všechny její zákony a drobná nařízení, která ji podpírají? Její přikázání, svátosti, nesmyslné úkony duchovní a tělesné? To už je přežití, je to za námi, kdy se ve světě bojuje na život a na smrt za dokonalejší sociální řád, kdy byly odkryty a strženy všechny ty náboženské, národní a jiné honosné ctnosti, které jsou zlatem a stříbrem pobité kostelní plachty, roušky, zahalující prostou skutečnost boje a rvačky o pomazaný krajíc, když neměli jiní ani na suchý. Vždyť chudoba šlechtí a Bůh všecko spravedlivě odmění. Rozum, cit, instinkt, svědomí potvrzovalo, že má pravdu (s. 75).

Pro mladé, nadějně autory, bylo ctí se zúčastnit pravidelně organizované literární soutěže "ŽEŇ" Strážnice Marie Kudeříkové. V každém ročníku (snad jich bylo 30) šlo o desítky literárních pokusů solidní úrovně. ŽEŇ nepřežila, stejně jako pamětní deska na bývalé budově Rovnosti, kterou patrně nový majitel hýčká jen pro své potěšení. "Wolkrův Prostějov" je na tom přece jen lépe. (Obálka knihy z r. 1986; ilustrace žáků LŠU Jaroslava Kvapila, Brno.)

Kudeříková volala s rozhořčením: Ty tupý, hrozný, příšerný světe, vraždíš a cynicky se posmíváš! Lidé, kdož jste hodni toho jména, kteří cítíte a myslíte, nemodlete se, ale jednejte! Pomsta a spravedlnost je ve vašich rukou. Pomstěte nevinné na vinných, rozdupejte, strhněte netvora z ničemného trůnu a vyvěste prapor spravedlnosti a odplaty! Za ty miliony, jejichž nevinná krev byla prolita a je prolévána: Soudruzi, kamarádi, bratři, lidé! (s. 90).

Kudeříková se zamýšlí nad dobou, kdy lidé rozumného, čistého a spravedlivého názoru ovládnou svět. Nebezpečí vidí v majetku, který má nesmírnou moc nad lidskými dušemi. Dovedl ztotožnit, najmout do svých služeb a vytvořit z nich krásný, dobrý štít, za kterým hanebně podváděl, vysával, balamutil. Majetek vyznačuje neviditelné paprsky, kterými zkrucuje duše, a jen málokdo dovede odolat jejich síle, jsou to jen výjimky. Jak dovedou peníze měnit názory i city! Prostředí, materiální bytí určuje duchovní existenci, její směr a vývoj. To je tisícletá zkušenost, pravda (s. 111). Ráda si četla verše Nezvalovy Matky naděje. Modlitbou ráno a večer, v každou hodinu dne, v odvaze a odhodlání, v bolesti, stesku a boji jí bylo Poděkování a lásku vám, kéž zněly by jak zvony S. K. Neumanna.

V připomínání myšlenek Marie Kudeříkové by bylo možno pokračovat. Mějme na paměti, že jí tehdy bylo 22 let. Mnozí i dospělí se někdy takto jasně nevysloví.

Karel Janiš

aneb co přinesla brněnská kulturní scéna v březnu a dubnu

Balet Národního divadla Brno premiéruje (9. III.) v Mahenově divadle inscenaci nazvanou 4 Elementy. Jde o 4 příběhy o ženách i mužích, o řádu i živelnosti, jak praví anotace představení. Choreografové jsou Lukáš Timulák, Jiří Kylián a Nacho Duato. Čtenáři nejznámější Jiří Kylián, premiéroval svůj balet Falling Angels – Padlí andělé v roce 1989 v Nederlands Dans Theater. Kritika nešetřila chválou na Kyliánovy Černobílé balety. Hudební doprovod bicích nástrojů je inspirován hudbou Ghany. Jde o hudbu starých, samostatně se vyvíjejících kultur západní Afriky, jež daly světu Beninské bronzky. V době relativně nedávné se začíná jejich hudba objevovat. Téma 8 černobílých tanečnic je ženská křehkost determinovaná přírodou. Choreografie Nacho Duata nazvaná Gnawa je rovněž inspirována etnickou hudbou. Gnawa je marocký název pro hudbu vytvořenou černými otroky etnik Hausa a Fulba ze subsaharské Afriky. Jde o potomky původních obyvatel Sahary světlé pleti jako Berbeři, promíšené se západoafrickými černochy. V původní podobě se jednalo o léčitelství hudbou založené na extázi, jež monotónní hudba vyvolává. Choreografie Gnawa rodáka z Valencie uměleckého vedoucího Berlínského státního baletu Nacho Duata vítězně prošla Světem od USA po Evropu.

Městské divadlo na Hudební scéně premiéruje (10. III.) muzikál Představ si. Přenesení diváky do varšavského ghetta do doby před povstáním v ghettu v roce 1943. Jde o příběh herců, kteří si dodávají naději zkoušením hry o obléhání židovské pevnosti Masada Římané v roce 73 n. l. Masada byla epilog židovského celonárodního povstání proti Římu roku 66 n. l., známého pod jménem 1. židovská válka. Se značným úsilím bylo potlačeno obrovskou římskou převahou. Příběh Masady popsal současník, romanizovaný Žid Flavius Josephus a ve 20. století literárně zpracoval Lion Feuchtwanger. Židovští povstanci proti římské okupaci Judeje v počtu 960 odolávali na strmém skalním útesu, přeměněném v pevnost, římské 10. legii, zesílené pomocnými jednotkami, v celkovém počtu 10 až 15 tisíc. Po delším obléhání obránci, než by se vydali nebezpečí zajetí, raději zvolili smrt vlastní rukou. Scénárista muzikálu Glenn Berenbeim zasadil příběh do varšavského ghetta roku 1942 doby před povstáním v ghettu. O rok později zcela nedostatečně vyzbrojení Židé téměř měsíc odolávali nacistické přesile. Vůdce povstání Mordechai Anielewicz volil stejně jako obránci Masady smrt vlastní rukou. Muzikál má Brechtovské pojetí divadla na divadle s hudbou Shuki Levyho a písňovými texty Davida Goldsmitha. Česká premiéra je v režii zkušeného Petra Gazdika.

Divadlo Husa na provázku uvádí (15. III.) k 50. jubileu vzniku divadla večer nazvaný Den Husy. Jedná se o přesné datum zrodu instituce, jež vznikla v době uvolnění 60 let, a tuto tradici nesla po celou dobu své existence. Diváky čeká kulatý stůl s vybranými hosty, vernisáž fotografií z minulosti divadla a komponovaný večer nazvaný Panta Rei – Vše plyne, zakončený koncertem.

HaDivadlo uvedlo v premiéře (2. III.) inscenaci Vojtěcha Bártu a Matěje Nytry nazvanou K antropocénu. Autor a režisér inscenace

Masada (foto archiv autora).

V. Bárta jak naznačuje název je přírodovědec, mineralog. Jde o zázračné dítě, ročník 1985. Ve 4 letech uměl číst a psát. V 5 se začal sám učit německy a rodiče mu museli kupovat odborné knihy o přírodě a minerálech. Ve 13 letech vyhrál se svým nálezem soutěž o nejkrásnější minerál Národního muzea a stal se nejmladším členem jeho mineralogické sekce. Jeho sbírka měla přes 3000 položek. K názvu inscenace – Antropocén je období, kdy lidstvo svou činností globálně ovlivňuje zemský ekosystém. Zcela na závěr podtitul – Studiová autorská „demenace“ o krizi ekologie a umění. Lze jen doufat, že hercům bude na rozdíl od předchozích inscenací HaDivadla rozumět. Jestliže ne, bude tím ohroženo poselství o konci lidstva cca v roce 2050.

Buranteatr premiéruje (10. III.) báseň Lawrence Ferlinghettiho Svět je báječné místo ve scénické úpravě Sabiny Macháčové. Podtitul zní pohybové divadlo. Bude zajímavé, jak se režisér Juraj Augustín vyrovná s pesimismem, který báseň prolíná a společenskou kritikou autora anarchisty.

Divadlo Radost reprizuje koláž známých i méně známých textů a písní Jaromíra Nohavici nazvanou Kabaret Nohavica aneb Barevné korálky na šňůrce. Autor je nejen folkový písničkář, textař a librelista, skladatel, kytarista, ale i hráč na heligonku, a překladatel Mozartových oper.

Divadlo Polárka reprizuje (3. - 5. IV.) v režii Vítězslava Větrovce hru Terezy Lexové Prezidenti, k níž se vracíme. Na jevišti se setkali nikoliv, jak bylo avizováno v textu, před premiérou (10. II.) Edvard Beneš, Klement Gottwald, Ludvík Svoboda, Gustáv Husák a Václav Havel, ale TGM, Beneš, Gottwald a Husák. Jednotliví prezidenti se představují v televizní šou a soutěží o hlas dětí. Dětské publikum od 11 let se účastní volby prezidenta, včetně volebních lístků, vha-zovaných o přestávce do uren. Po přestávce se odvíjí události ze života jednotlivých prezidentů a výčet jejich činů. Hodnocení jednotlivých prezidentů je poměrně objektivní, ale jak se dalo čekat je z Beneše naivka a nejhůř dopadl Husák. Děti nemohou posoudit, jak obtížné situace musel řešit Beneš, aby obnovil stát v původních hranicích, ani se nedozvědí, že jsou další generací Husákových dětí. Tato zem zažila dvakrát populační boom. Poprvé za protektorátu. Ženy se vyhýbaly totálnímu nasazení sňatky a rozením dětí. Podruhé po zvýhodnění mateřství v 70. letech, kdy rodiny s dětmi přednostně dostávaly byty.

Filharmonie Brno uvádí (25. III. - 8. IV.) 27. ročník Velikonočního festivalu duchovní hudby. Téma festivalu je vinice a zahrada. Jedná se o původní křesťanské symboly spojené s liturgií. Díky liturgickému nápoji vínu pěstujeme tento keř na jižní Moravě od dob Velké Moravy. K hudebním požitkům festivalu – začne na Květnou neděli (25. III.) Beethovenovým oratoriem Kristus na hoře Olivetské, jeho bděním v Getsemanské zahradě před ukřižováním v podání Filharmonie Brno, Českého filharmonického sboru Brno a sólistů za řízení Mariána Lejavy. Jde o Beethovenovo jediné dílo inspirované biblickou tematikou psané po roce 1802 v době skladatelovy nejhlubší krize, kdy ztrácel sluch. Festival končí (8. IV.) v bazilice na Starém Brně Janáčkovou Glagolskou mší.

Ze zajímavostí uvedme – u jezuitů zazní (28. III.) v podání souboru Motus Harmonicus skladba nově objeveného barokního génia Samuela Capricorna. Protestant, rodák od Mladé Boleslavi se uchýlil v době třicetileté války před rekatolizací do Bratislavy. U sv. Tomáše zazní velikonoční píseň Buoh všemohúci dle rukopisu Bordes-holm z roku 1467, její starší inspirace ve verzi husitského Jistebnického kancionálu a varhaník vídeňského arcibiskupství Konstantin Reymaier bude na melodii velikonoční písně improvizovat. V kostele na Křenové zazní (26. III.) lidové oratorium Janovy pašije z pera dirigenta Petra Varmuži v podání BROLNu.

/V-zh/

Jeho fotky budou chybět

Ve věku nedožitých 75 let zemřel významný divadelní a umělecký fotograf Josef (jef) Kratochvil. Precizní prací, skvělými nápady, řemeslnou poctivostí a důsledností se postupně vypracoval mezi českou fotografickou elitu.

Byl šéfredaktorem časopisu Dokořán a dvorním fotografem Městského divadla v Brně. V roce 2013 získal Cenu města Brna za výtvarné umění a design.

Čest jeho památce.

red

Osobní vzpomínka na Mgr. Josefa Flíčka

V polovině února se ke mně dostala velmi smutná zpráva, že nás 11. 2. 2018 navždy opustil ivančický rodák Josef Flíček, dlouholetý učitel, bývalý ředitel ZŠ Na Brněnce, bývalý dlouholetý předseda Klubu českých turistů Brněnska a Městské rady Klubu českého pohraničí v Brně. Prosím všechny, kdo jej znali lépe než já, aby mě odpustili, že zde nebudu uvádět kompletní výčet jeho zásluh, ocenění a činnosti, kterých bylo velmi mnoho, ale pouze několik osobních vzpomínek na tuto osobnost.

Mgr. Flíček se narodil v Ivančicích v roce 1935 a snad všichni jsme ho znali jako sportovce tělem i duší, my mladší zejména jako hodného tělocvikáře se zálibou pro volejbal a turistiku. Byl neodmyslitelně spjat s Klubem českých turistů, kde mnoho let působil, organizoval turistické pochody, pionýrské tábory, mnoho záslužné práce vykonával pro rozvoj volejbalu. Když jsem byl žákem ZŠ na Brněnce v Ivančicích, snad to mohla být 6. – 8. třída, stal se ředitelem této školy a jedním z mých nejoblíbenějších učitelů. Měli jsme ho z tělocviku a občanské výchovy. Vždycky se mi vybaví jeho pozitivní přístup k žákům, dobrosrdečnost a přátelský přístup. Občanská výchova v jeho pojetí bavila, podněcovala a motivovala k diskuzi o aktuálním dění v naší zemi. Snad nikdy nepomenu, jak nás v hodině tělesné výchovy v zimě vzal bruslit na zamrzlou řeku. Kdo z dnešních kantorů by si na to troufnul, jít se skupinou pubertálních kluků takto ven?

Když ukončil svou kantorskou kariéru, tak se mi vybavuje jako iniciátor a organizátor sbírky za výstavbu rozhledny Vladimíra Menšíka na Hlíně. Obcházel snad všechny místní podnikatele a přesvědčoval je o významu této rozhledny pro náš mikroregion. Zpočátku se mnozí na něj dívali s pochybami, on však ve svém úsilí pokračoval a tuto veřejnou sbírkou se mu opravdu podařilo získat část potřebných financí na výstavbu a za pomoci dalších subjektů se dílo podařilo dokončit a v roce 2007 rozhlednu slavnostně otevřít. Po deseti letech tuto rozhlednu navštívilo již více než 100 000 turistů. Ukázalo se, že jeho myšlenky a nadšení, byly správné. Když jsem pracoval jako projektový manažer na městě Ivančice, častokrát za mnou přicházel a přinášel užitečné podněty pro rozvoj města. Dlouhá léta nechyběl na veřejných zasedáních zastupitelstva města Ivančice a zajímal se o vše, co se ve městě dělo. V r. 2006 převzal z rukou bývalého starosty MUDr. Vojtěcha Adama Cenu města Ivančice.

Sám byl velmi skromný. Vždy, když jsme se potkali na ulici, nebo v obchodě, diskutovali jsme spolu o aktuálních tématech, o politice a dění ve městě. Nechyběl snad na žádné veřejné akci, kterou organizovala KSČM v Ivančicích, ale ještě až do podzimních voleb roce 2017 jezdil i po okolí, aby nás podpořil ve volebních kampaních. Nikdy nechyběl ani na závěrečných předvolebních mítincích KSČM v Brně.

Osobně jsem ho vnímal jako člověka se skutečně silným levicovým citěním, kterému šlo o opravdové sociální hodnoty ve společnosti. Dokázal se bavit se všemi generacemi, s lidmi různého smýšlení a tyto myšlenky prosazovat a dál předávat. Bude mi chybět diskuze s ním, jeho názory, bude nám všem chybět... takových osobností jakou byl on, je málo.

Čest jeho památce!

Bohumil Smutný, Ivančice

HERECKÝ FENOMÉN

Vlasta Fialová patřila k největším hereckým talentům své generace. V době studií na konzervatoři vystupovala v menších rolích na scéně nově založeného Svobodného divadla, dnešního Městského divadla Brno, později získala angažmá v Olomouci, od roku 1950 až do své smrti zůstala věrná brněnskému divadlu. Tolik lapidární anotace výstavy věnované herečce v Dietrichsteinském paláci Moravského zemského muzea, k vidění je do 27. V.

Byla nevšedně krásná a odmalička žila divadlem, díky rodičům, členům brněnské opery. Ve třech letech poprvé vystoupila jako Holčička s kočárkem v baletu Oskara Nedbala Z pohádky do pohádky. Následovalo divadlo na její obecné škole na Kuldově ulici, účinkování v Jakobínu, Carmen a Tosce s dětským divadelním sborem, řízeným Rafaelem Kubelíkem, baletní škola Ivo Váni Psoty. V roce 1943 přestoupila z reálného gymnázia na brněnskou konzervatoř, kterou absolvovala v roce 1947 jako žákyně Zdeňky Gráfové, Marie a Rudolfa Waltrových, zpěv studovala u Marie Řezníčkové. Závodila v plavání a skocích do vody.

Za suchým životopisným výčtem se skrývá nesmírně dramatická doba protektorátu. Vlastu Fialovou a její spolužačku formoval od roku 1940 do roku 1942 na reálném gymnáziu v Brně Husovicích profesor chemie, fyziky a matematiky Rostislav Třískala. Spolužačka je matkou jednoho z autorů těchto řádek, jedná se tak o přímé svědectví o působení učitele. Třískala jako člen jednoho z ilegálních výborů KSČ se podílel na vytváření ilegálního stranického tisku, byl zatčen v prosinci 1942. V Kounicových kolejších prodělal kruté výslechy, v červenci 1943 byl převezen do věznice ve Vratislavi, v říjnu 1943 byl popraven v tamní sekyrárně.

Přestup na brněnskou konzervatoř byl nejen terapií, ale i útekem do světa vzdáleného válečnému běsnění. Přesto ji válka dostihla. Byt na Šámalově ulici byl vybombardován. Do tohoto zlomu, kdy přišla o střechu nad hlavou, bylo velmi jednoduché přeběhnout ulici a jít plavat na zábrdovické koupaliště, tehdy nejmodernější, projektované architektem Bohuslavem Fuchsem. Tak se stala přebornicí v plavání a skocích do vody a chystala se na sportovní dráhu. Sport však ustoupil kariéře herečky. Ještě za studií hrála v divadle Komorních her a ve Svobodném divadle, v drobnějších rolích se objevila i v brněnském Národním divadle. Do prvního angažmá, na sezónu 1947-48, nastoupila v Opavě, následovaly dvě sezóny v Olomouci. Režisér Vladimír Čech ji angažoval ve dvaceti letech do titulní role ve filmu Divá Bára. Filmový debut přinesl Vlastě Fialové mimořádný úspěch a ohlas doma i v zahraničí. Film byl prodán do Evropy, Jižní Ameriky a Japonska. Všude vzbudil velký zájem. V Japonsku byla zvolena nejkrásnější světovou herečkou roku. Vlasta Fialová natočila ještě na 20 filmových rolí, ale úspěch Divé Bary nikdy nepřekonal. I když neméně působivá byla filmová role královny Mechmene Banu z pohádky Nazima Hikmeta Legenda o lásce.

Na brněnská divadelní prkna přivedl Vlastu Fialovou v roce 1950 režisér Aleš Podhorský. Její první rolí byla Kněžna v Jiráskově Lucerně. Kněžnu si zopakovala ve dvou dalších nastudováních na jevišti v roce 1954 a v televizní podobě v režii Františka Filipa v roce 1967.

V televizi zazářila roku 1964 jako Marie Antoinetta ve Vdově Kapetové, v Jiráskově Vojnarce v roce 1968, a fascinovala v hereckém partu Emilie Marty v Janáčkově opeře Věc Makropulos. V podzemí brněnského televizního studia Typos prokázala svou statečnost. Při požáru Typosu byli herci uvězněni za zablokovanými ocelovými dveřmi. Všichni se vzdali naděje na záchranu, jen Vlasta Fialová signalizovala ranami do dveří hasičům, pronikajícím do podzemí, že na patře, kam požár pronikal, ještě žijí. Hasiči vstoupili na patro našťastí včas.

Na divadelních prknech ji měl to štěstí vidět druhý z autorů těchto řádek. Za všechny jmenujme úchvatnou Lízu Doolitlovou ze Shawova Pygmalionu, což platí i pro rozhlasové zpracování, a Matku Kuráž v dramatu B. Brechta, jíž vešla do dějin českého divadla. Mohli bychom pokračovat ve výčtu divadelních rolí, ale budeme raději osobní. Její výše jmenovaná spolužačka z gymnázia, matka jednoho z autorů s ní prožívala její úspěchy i prohry, jde tedy o autentickou výpověď ze soukromí herečky. Matka druhého autora herečku rovněž znala. Jako první z budoucích diváků se dozvěděla o natáčení Hikmetovy Legendy o lásce. Potkala herečku na zábrdovickém koupališti po natáčení filmu, výrazně opálenou, nepřiměřeně střední Evropě a roční době. Film se natáčel v Bulharsku. Pro téhož autora a jeho vrstevníky byla Vlasta Fialová od dětství a prvního zhlédnutí Divé Bary nejen filmovým erotickým symbolem, ale hlavně fascinující herečkou. Což si opět a opět potvrdil od dětství jako divák i rozhlasový posluchač. Výčet divadelních i filmových rolí najde divák na výstavě. Herečka se věnovala i své rodině. Dceru autora učil na gymnáziu matematiku syn herečky Jiří Fiala, nadšenec pro

(Pokračování na straně 14)

aneb co lze vidět v galeriích a muzeích

Mendelovo muzeum otevřelo v prostoru starobrněnského kláštera **Muzeum starobrněnských augustiniánů**. Nová expozice v prostorech augustiniánského opatství na Starém Brně přibližuje téměř sedmsetletou historii starobrněnského kláštera. V autentickém prostředí návštěvníci zhlédnou unikátní předměty ze sbírek brněnských augustiniánů a archeologické nálezy spojené s počátky Starého Brna. Pozornost upoutají obrazárny sakrálního a profánního umění, stejně jako liturgické předměty a roucha používaná po staletí samotnými augustiniány. Návštěvníci se také seznámí s významnými osobnostmi kláštera a důležitými mezníky v jeho historii. Potud upoutávka Jiho-moravského kraje.

Jaká je realita? Počátky Brna jsou zmíněny panelem, věnovaným nejstarší stavební fázi kláštera, rotundě z 10. století. To nejatraktivnější, vitrína s archeologickými nálezy, má nic neřikající popisku, aniž návštěvník tuší co vidí. Nevěděl to ani augustiniánský novic z USA, účastníci se otevření muzea. Na pohled skromné nálezy posouvají vznik Brna hluboko do minulosti k Velké Moravě. Zatím co v zázpy podlahy rotundy byly jen střepy z 10. století, v hrobě v rotundy byl pohřben jediný vybařený velkomoravskou sekýrou, vystavenou ve vitrině. Proč nejsou zmíněny tyto souvislosti posunující osídlení Starého Brna je otázka. Možná se Velká Morava a první křesťanství na sever od Dunaje nehodí pro dějinnou úlohu Římem vyhnaných Metodějových žáků, zakladatelů východních autokefálních církví.

HERECKÝ FENOMÉN

letectví. Vlasta Fialová autorovi vyprávěla, jak se synem lepila plastické modely letadel - kity. Autor prošel toutéž řeholí se svým synem. Herečku hluboce obdivoval pro její trpělivost a manuální zručnost, nutnou pro tuto minuciózní práci. Tak se kruh uzavírá. Chodíme po ulici pojmenované po Rostislavu Třískalovi, jenž stál jako sudíčka u dvou spolužáček. Jeden z autorů těchto řádek měl tu čest vidět herečku zářit na jevišti i vyslechnout ji když nesměla hrát. Druhý z autorů ji mohl vidět hlavně ve filmových rolích a nepřestává tvrdit, že být v pravý čas na pravém místě, pokorila by Hollywood. Nejlépe jít na výstavu, zhlédnout filmy, kostýmy a nasát vůni líčidla ženy co provázela životem několik generací. Za jiných podmínek a v jiné době by oslnila filmový svět, ale i tak žije na filmovém plátně na věky.

Pamětníci jsou jí však vděční za živý zážitek z divadelních rolí. Jako světová filmová hvězda by pro ně byla jen stínem na plátně. Měli štěstí - na divadelních prknech je provázela životem.

/V-zh/

ví, možná jde augustiniánům o vlastní historii, jež na Starém Brně začíná po josefínských reformách koncem 18. století. Pokud se jedná o tuto část historie, chybí jednoznačně vyjádřená skutečnost - klášter shromážděním největších osobností tehdejší doby byl vzorem pro později zakladanou pražskou učenou společnost, předchůdkyni nynější Akademie věd. Návštěvník se zato dozví, jak nacisté soudili mnichy pro homosexualitu, včetně dvou rozsudků smrti pro zaměstnance kláštera, muže a ženu, za poslech nepřátelského rozhlasu a přechovávání zbraní. Obrazárna je v atraktivním prostoru, kde dominuje největší obraz Jeruzaléma, navazující přes realistický styl svou popisností na historické veduty. V komornějším prostoru lze vidět obrazy barokních malířských osobností Brna a Moravy: Dietrichsteinského malíře Josefa Sterna, který přinesl na Moravu svou italskou zkušenost, Františka Vavřince Korompaye, jehož do Brna přivedla jiná významná umělecká osobnost, jeho učitel, významný portrétista František Antonín Palko. Skromnou expozici doplňují díla uměleckého partnera výše jmenovaných, brněnského sochaře

Ondřeje Schweigla. Z mobiliáře lze vidět špičkový barokní sekretář vykládaný lapišem lazuli a cínem z dočasně zrušené expozice Moravské galerie. Impozantní na brněnské poměry je expozice paramentů - liturgických rouch. Ale i tam chybí vysvětlující informace o původu textilií, materiálu výšivek a době zpracování do konečné podoby, jež trvala mnohdy desítky let. Nejzajímavější textilní exponát viděli autoři těchto řádek v zázemí kláštera běžně veřejnosti nepřístupném. Byl to koberec orientálního původu s mariánským motivem doplněným arabskými nápisy. Provenienci se jedná o některou církev Středního východu. Vzhledem k současné likvidaci těchto církví islámskými fundamentalisty, by měl být koberec v expozici. Tím nejatraktivnějším zážitkem je pak augustiniánská knihovna s tajným vstupem do další tajné knihovny plné svazků.

Co se povedlo beze zbytku, je vystavení Mendelových rukopisů jako nová součást Mendelova muzea, jež z Brna vytváří poutní místo ctitelů vědce zakladatele jednoho z nejdynamičtější se rozvíjejícího vědního oboru.

/V-zh/

Na čtyřech kolech k lepším zítřkům

Tak jako každé časové období i socialismus měl své automobilové značky. Ať už to dříve byla Poběda, Škoda 1000 MB, Volha, polský Fiat, Žiguli, Moskvíč, později rumunský Olcit či dodnes nezapomenutelný Trabant z německého města Zwickau. V různých letech produkovány různé vozy, které plnily tehdejší silnice.

"Nelze opomenout skútr ČZ 175, se kterým se veřejnost poprvé seznámila na II. strojírenské výstavě v Brně v roce 1956," uvedla kurátorka Sylvie Zouharová Dyková z Technického muzea v Brně a dodala: „Patřil mezi velmi oblíbené značky nejen u nás, ale i v zahraničí.“

Na tyto sbírkové předměty se zaměřilo Technické muzeum v Brně a **20. února 2018 otevřelo novou expozici s názvem Pozor, zákruta!** Kdo by z dříve narozených neznal tento rozhlasový pořad, věnovaný motoristům. Návštěvníkům nabídne nejen zmíněná pohybovadra, také informace o jejich technických parametrech a díky dobovým velkoplošným fotografiím Viléma Heckela nastíní tehdejší životní styl.

I v dané době vznikaly zajímavé, celosvětově ojedinělé prototypy aut, které se nedočkaly sériové výroby. V tzv. „Zašlapných automobilových projektech“ uvidí v expozici návštěvníci např. první československý elektromobil EMA, který vznikl ve Výzkumném ústavu elektrických strojů točivých v Brně ve spolupráci s Katedrou spalovacích motorů brněnského Vysokého učení technického a který i na meziná-

rodní výstavě v roce 1970 se svými vlastnostmi předčil západní konkurenty. Sériové výroby se však nedočkal. Stejně tak dopadly i další prototypy, vystavené v rámci expozice Pozor, zákruta! Kromě jedinečného elektromobilu EMA nabídne výstava i další, a to docela ojedinělé exempláře.

„Naše expozice se nezabývá politikou,“ řekla Dyková. „Chceme lidem přiblížit, čím se jezdilo, jak se žilo a co obnášel nákup auta. Chtěli bychom, aby si dříve narození mohli zavzpomínat a ti mladší, aby se seznámili s touto dobou.“

Expozici provázejí dobové snímky Viléma Heckela (1918-1970), českého fotografa a horolezce. Vedle snímků z přírody, z hor se věnoval reklamním fotografiím, které jej živily. Avšak i tyto komerční snímky nesou výraznou stopu jeho uměleckého rukopisu a mají schopnost silně na diváka zapůsobit. Vtáhnout ho do daného okamžiku, který před více než 50 lety svým hledáčkem Heckel zachytil.

Expozice Pozor, zákruta! je věnovaná všem, kteří mají rádi auta a jsou schopni ohlédnout se zpět, protože i socialismus byl nedílnou součástí našeho bytí. (vž)

Naši březnoví jubilanti

V březnu oslaví významné i méně významné, kulaté i nekulaté narozeniny následující členky a členové naší městské organizace:

Libuše BŘENKOVÁ, Zdeňka DUDÍKOVÁ, Marie VESELÁ, Jana URBÁNKOVÁ, Jana LIŠKOVÁ, Růžena MAZALOVÁ, Jana HANČKOVÁ, Marie RYNDOVÁ, Jaroslav NAVRÁTIL, Marta TÁBORSKÁ, Jiří KAREŠ, Jaroslava VAVERKOVÁ, Jaroslav SUCHÁ, Marie KNAPOVÁ, Josef HEBNAR, Roman ČECHOVSKÝ, MUDr. Miroslava MALÁ, Františka KLIMÁNKOVÁ, Libor JAROŠ, Dagmar VEČERKOVÁ, Antonín GRUBER, Jan SLAVATA, Vratislav VEČERKA, Miroslav TRČKA, Vladimír VALTR, Jiřina ČÍŽKOVÁ, PhDr. Karel JANIŠ, Miloslava HORÁKOVÁ, Oldřich HORÁK, František PÁLENÍK, Josef HORÁK, Jaroslav BENDA, Olga FLOKOVÁ, Jaroslav BOUDA, Jaroslav PILAŘ, Josef SKOUPÝ, Pavel SVORA, Karel URBÁNEK, Libuše HAJNOVÁ, Imrich FARKAŠ, Jaroslava COUFALOVÁ, Svatava FIALOVÁ, Vlasta MIKLOVÁ, Milada PILAŘOVÁ, Radoslava POLÁKOVÁ, Adolf ZATČANSKÝ.

Všem našim oslavencům srdečně blahopřejeme a do dalších let přejeme zdraví, štěstí a pohodu! ZO (MO) KSČM, LKŽ Dobromysl a redakce ECHO. did

Čest jeho památce!

Dne 19. února 2018 zemřel ve věku 93 let soudruh PhDr. Václav KIČMER. Tato velmi smutná zpráva hluboko zasáhla jeho přibuzné a také členy naší ZO KSČM 0305 Brno-sever.

Poslední jeho funkce, kterou zastával před odchodem do důchodu, byla v hodnosti plukovníka a náčelníka katedry jazyků na VTA AZ. Byl u ustavení naší organizace v r. 1990 a od té doby nepřetržitě zastával funkce ve výboru. Zastával také příkladně funkci vedoucího stranické skupiny. Toto činil až do doby úmrtí manželky, kdy odešel do Domova důchodců.

Byl velmi často účastníkem Diskusních čtvrtků, organizovaných MěV KSČM. Z těchto jednání podával v naší ZO zprávy. Rovněž podával informace z jednání stranických organizací a také údaje z výsledků voleb. Jeho referáty vynikaly svojí precizností a věcností a velmi zkvalitnily informovanost v naší organizaci. Je velmi dobré, že v jeho šlépějích a vzoru pokračuje nynější výbor v obdobné činnosti.

S velkou úctou a vděčností budeme v naší organizaci vzpomínat na jeho příkladnou a obětavou činnost.

Leopold Kresta

Žijí už jenom ve vzpomínkách

Se zpožděním přišla zpráva, že 7. prosince 2017 náhle zemřel předseda Klubu českého pohraničí ve Znojmě **pplk. v. v. Stanislav Bršlica** ve věku 86 let. Jako dlouhodobý místopředseda Národní rady a předseda Jihomoravské krajské rady Klubu českého pohraničí usiloval o všestranný rozvoj tohoto vlasteneckého hnutí. Vyznačoval se kritickým a sebekritickým vztahem k řešení problémů hnutí a dobrým a vstřícným postojem ke spolupojovníkům. Zvláštní pozornost věnoval přípravě na celostátní i krajské semináře, které KČP pořádá k výročí Mnichova 1938, 15. března 1939 a zejména k 70. výročí osvobození naší vlasti od nacistické okupace. Usiloval o získání takových referujících k těmto výročím, kteří pravdivě objasní průběh událostí s důrazem na vyvrácení názorů těch, kteří překresluji minulost našeho národa. V činnosti, kterou prováděl, byl příkladem plného nasazení a zaujetí pro věc hnutí.

13. února 2018 se v brněnském krematoriu konalo poslední rozloučení s **pplk.**

v. v. PhDr. Alešem Kopkou, který zemřel ve věku 86 let. Byl dlouholetým členem MěV KSČM v Brně a jeho propagační komise, podílel se na textech pozvánek na celoměstské akce KSČM, na titulku občasníku Echo apod. Významně se zapsal do dějin brněnského Výboru národní kultury získáváním osobností pro jeho akce a pro jejich zdařilý průběh při výkladu našeho kulturního dědictví. Prováděl pečlivou dokumentaci činnosti Klubu českého pohraničí a Společnosti Ludvíka Svobody v Brně. A v Česko-ruské společnosti se podílel na získávání přátel ruského jazyka a zájemců o účast mladých lidí v soutěžích ruské poezie. Jen těžko možno uvést jeho mnohostranné působení v politickém a veřejném životě města Brna.

Odešli soudruzi hluboce přesvědčení o myšlenkách sociálně spravedlivé společnosti, zánici vlastenci, dobří lidé a příkladně žijící lidé.

Tak už žijí v naší paměti. Čest jejich práci a památce!

Karel Janiš

Holásecká jezera o krok blíž k obnově

Bahno usazené na dně chráněných Holáseckých jezer není životu nebezpečné a je možné jej odstranit.

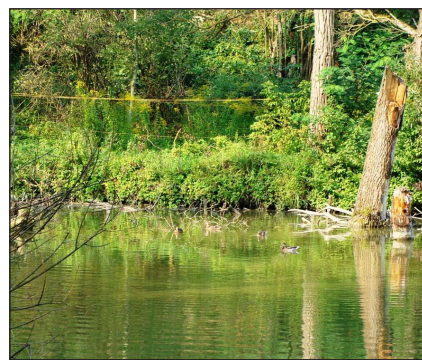
Potvrdily to výsledky analýzy, kterou si nechalo vypracovat město Brno na základě dlouhodobých stížností místních obyvatel na zapáchající vodu. Brno připravuje revitalizaci desítky jezer, která jsou přírodní památkou. Část bahna bude odvezena na zemědělskou půdu, menší část pak uložena na skládky nebo dekontaminovaná od nadměrného množství uhlovodíků.

Soustavu Holáseckých jezer, která se nachází v MČ Brno-Tuřany, tvoří deset vodních ploch, z nichž tři byly vytvořeny uměle a ostatní vznikly rozdělením starého říčního ramene. Každoročně zde kvůli nedostatku kyslíku uhynou desítky ryb.

Odběry vzorků byly realizovány z jezer Kašpárkovo, Typfl, Kmuníčkov, Roučkov, Ledárenské, Plavecké, Strakovo, Opleta, Lávka a Kocábka. Sedimenty z jezer Ledárenské, Plavecké, Strakovo, Opleta, Lávka a Kocábka lze na základě analýzy dále využít a uložit například na zemědělskou půdu. Sedimenty z jezer Typfl, Kmuníčkov, Kašpárkovo a Roučkov je nutno uložit na skládku kategorie ostatní, případně s využitím dekontaminace upravit a následně využít opět na zemědělskou půdu.

Plánovaná revitalizace jezer, která by měla stát zhruba 38 milionů korun, bude zahájena v průběhu roku 2018. Zahrnuje úpravy ploch u břehů, rekonstrukce propustků mezi jezer, odstranění panelového opevnění jezer Opleta a Lávka, vybudování zpevněné pěšiny včetně laviček, naučné stezky nebo instalaci vyhlídkových dřevěných mol na jezerech Opleta, Ledárenské a Plavecké. Vznikne i pás s mělkou vodou, vhodný pro rozmnožování obojživelníků, a nové mokřadní zóny.

Tibor Dávid, text i foto

Výbor národní kultury v Brně
Vás srdečně zve na přednášku

*České ženy na nesnadné cestě
k rovnoprávnosti (před rokem 1914)*

(ke stému výročí vzniku Československa)

Přednáší: **PhDr. Marie NEUDERFLOVÁ, CSc.**
Datum a hodina konání: **středa 28. března 2018 v 16.00 hodin.**
Místo konání: Brno, Křenová 67, přednáškový sál ve 2. poschodí.

VSTUP VOLNÝ
SRDEČNĚ ZVEME NAŠI VEŘEJNOST, ČLENY, PŘÁTELE I SYMPATIZANTY